

Univerzita Karlova v Praze

1. lékařská fakulta

Studijní program: Specializace ve zdravotnictví

Studijní obor: Adiktologie

ALENA PECÍNOVÁ

Analýza testování na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek při výkonu povolání v železniční dopravě v České republice v letech 2008 - 2012

Analysis of testing for the presence of alcohol and other addictive substances during the performance of profession in railroad traffic in the Czech Republic in the years 2008 – 2012

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jaroslav Šejvl

Konzultant bakalářské práce: doc. MUDr. Milan Tuček, CSc.

PRAHA

2014

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracovala samostatně a že jsem řádně uvedla a citovala všechny použité prameny a literaturu. Současně prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Souhlasím s trvalým uložením elektronické verze mé práce v databázi systému meziuniverzitního projektu Theses.cz za účelem soustavné kontroly podobnosti kvalifikačních prací.

V Praze, 21. 07. 2014

Alena Pecínová

Identifikační záznam:

Pecínová, Alena. *Analýza testování na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek při výkonu povolání v železniční dopravě v České republice v letech 2008 – 2012. [Analysis of testing for the presence of alcohol and other addictive substances during the performance of profession in railroad traffic in the Czech Republic in the years 2008 – 2012]* Praha, 2014. s. 39, 9 příl. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova v Praze, 1. lékařská fakulta, Klinika adiktologie. Vedoucí práce Šejvl, Jaroslav.

Touto cestou chci poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce **Mgr. Jaroslavu Šejvlovi** a konzultantovi **doc. MUDr. Milanu Tučkovi, CSc.** za odborné vedení a cenné připomínky, které mi byly při zpracování bakalářské práce prospěšné. Dále chci poděkovat **Správě železniční dopravní cesty, státní organizaci** za podporu při studiu a poskytnutá data, společností **České dráhy, akciová společnost** a **ČD Cargo, akciová společnost** za poskytnutí potřebných materiálů.

Na tomto místě chci také poděkovat své rodině, především **manželovi a dětem**, a všem, kteří mne během mého studia podporovali.

Abstrakt

Cílem práce je zmapování oblasti užívání alkoholu a jiných návykových látek při výkonu povolání na železnici, porovnání výsledků testování na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek při výkonu povolání v železniční dopravě v letech 2008 – 2012 ve společnostech: České dráhy, akciová společnost, ČD Cargo, akciová společnost a Správa železniční dopravní cesty, státní organizace a uplatňovaných opatření s doporučeními pro zvládnutí bezpečnostních rizik na železnici spojených s vlivem alkoholu a jiných návykových látek, které vydala Mezinárodní železniční unie. Práce je zaměřena na metodické pokyny uvedených společností, způsob provádění testování na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek v uvedených společnostech, a na legislativu České republiky zabývající se touto problematikou. Pro zpracování byly použity „Pokyny pro zvládnutí bezpečnostních rizik spojených s vlivem alkoholu, drog a/nebo psychoaktivních léků“, metodické dokumenty a předpisy, data z výročních zpráv a zpráv o stavu bezpečnosti ochrany zdraví při práci z let 2008 – 2012 uvedených společností, a informace poskytnuté Odborem systému bezpečnosti provozování dráhy, který šetří mimořádné události ve všech třech uvedených železničních společnostech.

Všechny tři společnosti mají zavedená opatření k dodržování zákazu užívání alkoholu a jiných návykových látek a kontrolují jejich dodržování. Výsledky testování na přítomnost alkoholu při výkonu povolání se blíží 100 % testů s negativním výsledkem. Testování na jiné návykové látky probíhalo v letech 2008 – 2012 ojediněle. Výsledky testů na jiné návykové látky byly ve všech případech negativní.

Zavedená opatření vycházejí z legislativy České republiky. Rozdíly mezi doporučeními Mezinárodní železniční unie a zavedenými opatřeními jsou v oblasti školení zaměstnanců, v testování a v současné době uvedené společnosti nemají zaměstnance, kteří by se s vědomím zaměstnavatele léčili se závislostí na alkoholu nebo jiné návykové látce.

Ze zjištěných výsledků vyplývá, že aktuálně zavedená opatření v oblasti dodržování zákazu užívání alkoholu se jeví jako účinná. Pro oblast jiných návykových látek považuji za vhodné inspirovat se železniční společností z Itálie, která již doporučení Mezinárodní železniční unie již implementovala.

Klíčová slova: návyková látka, zaměstnanec, zaměstnavatel, výkon, železniční doprava, bezpečnost dopravy

Abstract

The aim is to map the field of testing for the presence of alcohol and other addictive substances during the performance of profession in railway traffic, comparison of results of testing for the presence of alcohol and other substance during the performance of profession in railway transport in the period 2008 - 2012 in companies: Czech Railways, joint stock company, ČD Cargo, a joint stock company and the Railway Infrastructure Administration, state organization and comparison of practical measures with Guidance on managing safety risks related to the Influence of Alcohol, Drugs and/or Psychoactive Medication issued by the International Union of Railways. The work is focused on the guidelines of listed companies, testing methods for the presence of alcohol and other addictive substances listed companies, and the Czech Republic legislation dealing with this issue. There were used for the processing „Guidance on managing safety risks related to the Influence of Alcohol, Drugs and/or Psychoactive Medication”, policy documents and regulations, data from annual reports and safety and health at work reports of listed companies in period 2008 - 2012, and information provided by the Department of the system of safety rail operation, which analyses incidents in all these three railway companies.

All three railway companies have introduced measures to enforce the ban on the use of alcohol and other drugs and monitor their compliance. Results of testing for the presence of alcohol were almost one hundred percent negative in the professional practice. Testing for other addictive substances in the period 2008 – 2012 was realized sporadically. The results of tests for other addictive substances were negative in all cases.

The measures taken are based on the legislation of the Czech Republic. The differences between the recommendations of the International Union of Railways and the actions taken are in staff training, testing, and railway companies currently don't have employees treated on dependence on an addiction to alcohol or other addictive substance with employer's knowledge.

The results show that currently established measures in compliance with the prohibition of alcohol use appears to be effective. I recommend to be inspired by Italian railways, which used the recommendation of the International Union of Railways for other addictive substances.

Keywords: addictive substance, employee, employer, railway transport, transport safety

Obsah

1 Úvod.....	1
2 Seznam použitých zkratk a vysvětlení pojmů	2
3 Teoretická část	5
3.1 České dráhy, akciová společnost	5
3.2 Správa železniční dopravní cesty, státní organizace	6
3.3 ČD Cargo, akciová společnost.....	6
3.4 Směrnice Evropské unie	6
3.5 Doporučení Mezinárodní železniční unie	7
3.6 Zkušenost s implementací doporučení UIC z Itálie	17
3.7 Právní normy v ČR.....	17
3.7.1 Z historie opatření potlačujících užívání návykových látek na železnici	19
4 Praktická část	21
4.1 Cíl	21
4.2 Otázky	21
4.4 Metody.....	21
4.5 Etická klausule	22
4.6 Výsledky a diskuse	22
4.6.1 Výsledky testování na přítomnost návykových látek.....	22
4.6.2 Porovnání výsledků společností ČD, ČD Cargo a SŽDC	26
5 Závěr	34
Odkazy a použitá literatura:.....	35
Přílohy.....	39
Seznam příloh:.....	39

1 Úvod

Cílem bakalářské práce je zmapovat oblast dodržování zákazu užívání alkoholu a jiných návykových látek při výkonu povolání ve třech největších společnostech zabývajících se drážní dopravou v České republice v letech 2008 – 2012 za použití dat poskytnutých společnostmi České dráhy, akciová společnost (dále jen „ČD“), ČD Cargo, akciová společnost (dále jen „ČD Cargo“), a Správou železniční dopravní cesty, státní organizací (dále jen „SŽDC“).

Hlavním mezinárodním dokumentem v této oblasti je „Pokyny pro zvládání bezpečnostních rizik spojených s vlivem alkoholu, drog a/nebo psychoaktivních léků“, který vydala v roce 2008 Mezinárodní železniční unie (dále jen „UIC“). Této problematice zároveň věnuje dlouhodobě svou pozornost i Mezinárodní unie železničních lékařských služeb (dále jen „UIMC“), kde na kongresu v Helsinkách v září 2012 představili dr. Palma a dr. Ceccarelli z Itálie výsledky pracovní skupiny, která provedla studii o užívání alkoholu a nelegálních drog u pracovníků, kteří pracují v profesích zajišťujících bezpečný provoz na železnici (UIMC, 2012). Letos v červnu prezentoval dr. Gianluca Ceccarelli výsledky čtyřleté zkušenosti s testováním na drogy na národní železnici v Itálii (Rete Ferroviaria Italiana, Gruppo ferrovie dello stato Italiane) na 29. Teisingerově dnu průmyslové toxikologie v Praze.

Prioritami zaměstnavatele zaměstnávajícího zaměstnance v železničním provozu je zejména bezpečnost dopravy a zároveň zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Snižování bezpečnostních rizik na železnici v souvislosti s užíváním návykových látek má na našem území dlouholetou tradici. Historické dokumenty (viz přílohy č. 4 a 5) poukazují na to, že už před první světovou válkou byla na našem území zavedena opatření, kterými se tehdejší ministerstvo drah snažilo regulovat užívání návykových látek při výkonu povolání na železnici.

V dnešní době je situace na železnici v mnoha oblastech jiná. Technologie zabezpečení provozu se velice rychle vyvíjí, moderní zařízení umožňují vlakům jezdit mnohem rychleji.

Zatímco v roce 1839 byla maximální rychlost lokomotivy, jedoucí z Vídně do Břeclavi, 30 km/h, dnes na stejné trati jezdí jedny z nejvýkonnějších lokomotiv Evropy s maximální rychlostí až 230 km/h. (Čechová, 2014)

Zvyšuje se rozsah činností, které zajišťuje výpočetní technika. Potřeba provozních zaměstnanců k zajištění bezpečného provozu je mnohem menší. Počet zaměstnanců na železnici výrazně klesl. V roce 1993 tehdejší České dráhy, a.s., zaměstnávali 110 177 zaměstnanců (Koucký, 2007). Na konci roku 2012 zaměstnávaly společnosti Skupiny ČD a SŽDC celkem 46 826 zaměstnanců.

Všechny tři shora uváděné společnosti zabývající se drážní dopravou v České republice mají zavedena preventivní opatření v oblasti užívání návykových látek a kontrolují jejich dodržování. Nedodržování zákazu užívání alkoholu a jiných návykových látek při výkonu povolání je přísně postihováno.

2 Seznam použitých zkratek a vysvětlení pojmů

Alkoholické nápoje	pitné tekutiny obsahující etanol (UIC, 2012) lihovina, víno a pivo; alkoholickým nápojem se rozumí též nápoj, pokud obsahuje více než 0,5 objemového procenta alkoholu (§ 2 písm. k) zák. č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů, dále jen „tabákový zákon“)
BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
„cut off“ hladina testování drog	hodnota vyjádřená v mikrogramech na litr, nebo její ekvivalent, nad kterou je drogový test považován za „pozitivní“ a pod kterou se považuje za „negativní“ (UIC, 2012)
ČD Cargo	ČD Cargo, akciová společnost
Dechový test	test prováděný oprávněnou osobou s využitím schváleného přístroje pro testování vydechaného vzduchu, jak je stanoveno v metodách firmy, pro měření koncentrace alkoholu v dechu (UIC, 2012)
Droga	jakákoli látka, která může dočasně nebo trvale zbavit osobu některé z jejích normálních duševních nebo fyzických schopností. Lék může být na lékařský předpis nebo volně prodejný, může to být bylinný prostředek nebo nelegální drogy (UIC, 2012) zákon v ČR nezná pojem droga
Návykové látky (NL)	omamné látky a psychotropní látky uvedené v přílohách č. 1 až 7 (Zák. č. 167/1998 Sb., o návykových látkách ve znění pozdějších předpisů, § 2, písm. a)
Jiná návyková látka	NL neobsahující alkohol
Průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců	má zachytit stav, kdy zaměstnavatel zaměstnává některé zaměstnance na nižší než stanovený týdenní pracovní úvazek. V tomto případě se počet zaměstnanců v jednotlivých dnech měsíce ve fyzických osobách přepočítává na počet zaměstnanců s plným pracovním úvazkem a takto získaný součet se dělí počtem kalendářních dnů sledovaného období (SSZ, 2014)
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty, státní organizace
UIC	Mezinárodní železniční unie
UIMC	Mezinárodní unie železničních lékařských služeb
Mimořádná událost	Mimořádnou událostí v drážní dopravě je závažná nehoda, nehoda nebo ohrožení v drážní dopravě, která ohrožuje nebo narušuje bezpečnost, pravidelnost a plynulost provozování drážní dopravy, bezpečnost osob a bezpečnou funkci staveb a zařízení nebo ohrožuje životní prostředí. (SŽDC, 2008)

Pojem zahrnuje události popsané v kategorizaci mimořádných událostí pro statistické účely v Prováděcím opatření k předpisu pro hlášení a šetření mimořádných událostí Dp17-1 (prozatímní), které jsou svou povahou v železničním provozu mimořádné a vyžadují šetření Odborem systému bezpečnosti provozování dráhy.

MKN-10 Mezinárodní klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů – desátá revize

Nulová tolerance systém, kde organizace nedovoluje použití alkoholu nebo drog ve službě, a nebude tolerovat jakékoli porušení svých zásad týkajících se specifikovaných drog a alkoholu (UIC, 2012)

Odborné lékařské vyšetření cílené klinické vyšetření lékařem a podle jeho ordinace provedení dechové zkoušky nebo odběru biologického materiálu (§ 2 písm. p) tabákového zákona)

Odběr biologického materiálu zejména odběr vzorku žilní krve, moči, slin, vlasů nebo stěru z kůže či sliznic (§ 2 písm. q) tabákového zákona)

OHSAS18001 (BS 18001) mezinárodní dokument „Systém managementu pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci“ (TÜV SÜD Czech, 2014).

Oprávněná osoba osoba schválená organizací, vyškolená a oprávněná provádět dechové zkoušky, nebo osoba ve smyslu platné legislativy. Tato osoba může být zaměstnancem nebo externím pracovníkem (UIC, 2012)

Orientační vyšetření dechová zkouška, odběr slin nebo stěr z kůže nebo sliznic (§ 2 písm. o) tabákového zákona)

OSB Odbor systému bezpečnosti provozování dráhy

Osoba oprávněná k odebrání biologických vzorků externí pracovník nebo zaměstnanec vyškolený a oprávněný odebrat vzorky moči, slin a vlasů (UIC, 2012)

Pracovní lékař lékař kompetentní k poradenství organizaci a železničním bezpečnostním pracovníkům v otázkách týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (UIC, 2012)

Průkaz k testování alkoholu průkaz vydaný organizací k identifikaci oprávněné osoby buď vlastního zaměstnance, nebo externího pracovníka, s povolením k provádění dechové zkoušky na přítomnost alkoholu ve vydechovaném vzduchu (UIC, 2012)

Senior Delegated Manager osoba ve vedoucí pozici pro určité pracoviště nebo oprávněná organizací jednat jejím jménem (UIC, 2012)

Smluvní lékař lékař vybraný organizací, který je oprávněn interpretovat laboratorní nález a podle lékařských důkazů rozhodnout, zda je legitimní zdravotní potřeba pro látku nebo množství látky v testovaném vzorku (UIC, 2012)

Škodlivé užívání způsob užívání tabákových výrobků, alkoholu nebo jiných návykových látek, vedoucí k poškození tělesného nebo duševního zdraví uživatele (§ 2 písm. l) tabákového zákona)

Zařízení testující drogy laboratoř schválená organizací k testování pro nelegální a jiné drogy (UIC, 2012)

Závislost na alkoholu chronické onemocnění charakterizované silnou chutí na alkohol, stálým, či pravidelným, opakujícím se spoléháním na užívání alkoholu, i přes nepříznivé důsledky neschopnost omezit pití, abstinenční příznaky, když je pití zastaveno, a potřeba zvýšeného množství alkoholu pro pocítění jeho účinků (UIC, 2012)

Zneužívání alkoholu veškeré nezodpovědné používání alkoholických nápojů, což vede k nepříjemnému jednání a sociálnímu chování, nebo snížení plnění povinností jednotlivce, fyzického a duševního zdraví, finanční zodpovědnosti či zhoršení osobních vztahů (UIC, 2012)

Železniční dělník/ pracovník vykonávající práce důležité pro bezpečnost drážního provozu pracovník podniku, který pracuje na důležitých úkolech pro bezpečnost drážního provozu, definovaný v předpisech příslušné železniční bezpečnostní legislativy, pro tyto pokyny zahrnuje zaměstnance, dodavatele, subdodavatele, dobrovolníky nebo jiné osoby organizace vykonávající práci v systému železniční nebo tramvajové bezpečnosti, pracující:

- jako řidič, pomocník, strojvedoucí, průvodčí, školitel, pozorovatel nebo oprávněný pracovník
- jako signalista, posunovač nebo osoba, která vykonává další práce týkající se pohybu vlaků a tramvají
- na návrhu oprav, údržby nebo inovace železniční infrastruktury a kolejových vozidel nebo přidružených strojů a zařízení
- ve stavebnictví, nebo jako dozor pro stavebnictví a údržbu
- na dalších pracích, které mohou být obsaženy v nařízení, například elektrické ovládání v rozvodně (UIC, 2012)

Železniční sektor organizace zahrnuje každý železniční podnik nebo podmínky manažerů, kteří zaměstnávají pracovníky podílející se na bezpečnosti železničního provozu (UIC, 2012)

3 Teoretická část

Odhaduje se, že minimálně 5% pracovní populace je závislé na alkoholu, 0,5% na drogách a 1,8% na lécích (Triebig a spol., 2003 in Tuček 2005).

Primární prevenci zajišťuje zaměstnavatel zákazy a omezení, sekundární prevenci časná diagnostika a terapie nemocí preventivními opatřeními, terciární prevenci co největší omezení počtu případů a podpora „uzdravených“. (Tuček, 2005)

Užívání omamných a psychotropních látek (dále jen drog) provází lidskou společností od jejích počátků. Jedná se o kontroverzní problematiku, neboť vedle svých prokazatelně pozitivních prvků (podíl drog na vzniku literárních, divadelních i vědeckých prací), ji doprovází také celá řada negativních následků, včetně těch fatálních. Není podstatné, zda budeme v současné době řadit pod obecný pojem drogy jen látky nelegální, tedy ty, jejichž držba je omezena právními předpisy, anebo i drogy legální, mezi něž patří zejména alkohol a tabák. V současné době je zřejmé, že legalita drog není dána jejich nižší společenskou nebezpečností, ale historickým vývojem a jejich promořeností ve společnosti. (Šejvl, 2007)

3.1 České dráhy, akciová společnost

České dráhy jsou pokračovatelem stosedmdesátipětileté tradice železniční dopravy na území Čech, Moravy a Slezska.

Byly zřízeny zák. ČNR č. 9/1992 Sb., o Českých drahách, jenž nabyl účinnosti dne 1. ledna 1993 současně se zánikem České a Slovenské Federativní republiky a vznikem dvou samostatných států – České republiky a Slovenské republiky. České dráhy vznikly jako nástupnický subjekt státní organizace Československé státní dráhy, která existovala od roku 1918 do roku 1992 s přerušením mezi roky 1939 až 1945, kdy na českém území existovaly tzv. Českomoravské dráhy a na Slovensku Slovenské železnice. (SŽDC, 2014)

Zák. č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů stanovil Parlament České republiky podmínky pro stavbu a provozování drah, provozování drážní dopravy, práva a povinnosti fyzických a právnických osob s tím spojené, jakož i výkon státní správy a státního dozoru ve věcech drah, vztahující se na všechny druhy drah. (SŽDC, 2014)

Zásadním zásahem do organizační struktury železniční dopravy v České republice se stalo rozdělení státní organizace České dráhy na dva nástupnické subjekty, a to akciovou společnost České dráhy a státní organizaci Správa železniční dopravní cesty. (SŽDC, 2014)

3.2 Správa železniční dopravní cesty, státní organizace

Organizace vznikla 1. 1. 2003 na základě zák. č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železniční dopravní cesty a o změně zák. č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a zák. č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů, jako jeden z právních nástupců státní organizace České dráhy. SŽDC plní funkci vlastníka dráhy a zabývá se provozováním, provozuschopností, modernizací a údržbou železničních drah České republiky. (SŽDC, 2013)

Dne 1. ledna 2003 začala SŽDC s pouhými jednašedesáti zaměstnanci a od té doby prodělala mnoho změn jak organizačních, tak i personálních. V roce 2004 k ní přešli z Českých drah, a.s., zaměstnanci správ dopravní cesty, středisek železniční geodézie, technické ústředny dopravní cesty, hasičské záchranné služby a správy železniční energetiky a k 1. září 2011 i zaměstnanci obsluhy dráhy. Dnes je SŽDC velkou organizací členěnou na generální ředitelství a 17 organizačních jednotek. Je zaměstnavatelem pro více než 17 tisíc zaměstnanců pracujících v 218 profesích. (Koucký 2013)

3.3 ČD Cargo, akciová společnost

Společnost ČD Cargo vznikla 1. prosince 2007 vkladem části podniku akciové společnosti České dráhy. Jediným zakladatelem a 100% vlastníkem je akciová společnost České dráhy. ČD Cargo je dceřinou společností ČD, pro nákladní dopravu. ČD Cargo je součástí Skupiny České dráhy.

3.4 Směrnice Evropské unie

V roce 2007 byla vydána „Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/59/ES o vydávání osvědčení strojvedoucím obsluhujícím hnací vozidla a vlaky v železničním systému Společenství“. V příloze II uvedeného dokumentu jsou stanoveny zdravotní požadavky na žadatele o vydání licence strojvedoucího. Jako jeden z vyjmenovaných minimálních požadavků na obsah lékařské prohlídky před nástupem do zaměstnání je požadavek na vyšetření na psychotropní látky, jako jsou nedovolené drogy nebo psychotropní léky a zneužívání alkoholu, které zpochybňují způsobilost k výkonu povolání. Požadavek na vyšetření na drogy, je-li to předepsáno v návaznosti na klinické vyšetření, je také zařazen mezi minimální požadavky na obsah pravidelné zdravotní prohlídky.

V červnu letošního roku byla vydána „Směrnice komise 2014/59/ES, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/59/ES, pokud jde o všeobecné odborné znalosti, zdravotní požadavky a požadavky týkající se licence“. Touto směrnicí byl mezi všeobecné odborné znalosti a požadavky týkající se licence zařazen do přílohy IV bod 1) *Činnost strojvedoucího, pracovní prostředí, úloha a odpovědnost strojvedoucího během železničního provozu, profesní a osobní nároky vyplývající z povinností strojvedoucího písm. c) chápat, jaké chování je slučitelné s výkonem odpovědnosti zásadně důležité pro bezpečnost (léky, alkohol, drogy a jiné psychoaktivní látky, nemoc, stres, únava atd.)*

3.5 Doporučení Mezinárodní železniční unie

UIC vydala poprvé v roce 2008 „Pokyny pro zvládání bezpečnostních rizik spojených s vlivem alkoholu, drog a/nebo psychoaktivních léků“. Pro účely této práce je použito druhé vydání z roku 2012.

Jde o soubor doporučení, jak by měly železniční společnosti postupovat při minimalizaci rizik spojených s problémy, které souvisí s návykovými látkami u personálu pracujícího na železnici v rámci železničního společenství. UIC se snaží o vytvoření jednotného přístupu všech svých signatářů v oblasti návykových látek.

Pokyny se skládají ze čtyř částí – úvod, kde je popsán cíl dokumentu. Druhá část obsahuje rámec, který doporučuje UIC pro použití všem železničním organizacím a společnostem při vývoji a provádění jejich způsobu minimalizace rizik spojených s užíváním drog a alkoholu všemi zaměstnanci pracujícími v železničním společenství a zejména těch, kteří se podílejí na zabezpečení drážního provozu. Třetí část obsahuje pokyny pro klíčové prvky. Pokyny slouží jako poradenství/doporučení, nejsou tedy povinné. Organizace může přijmout jiné metody k dosažení rámcového plánu obsaženého ve druhé části. Čtvrtá část popisuje opatření k provádění testování na užití drog a alkoholu.

UIC připouští, že některé státy mohou mít přísnější podmínky dané zákonem, než jsou doporučení UIC, proto zákony státu budou mít přednost před doporučeními UIC.

Následující text (*kurzívou*) je překlad z anglického originálu: „Guidance on managing safety risks related to the Influence of Alcohol, Drugs and/or Psychoactive Medication“ přeloženo do češtiny jako „Pokyny pro zvládání bezpečnostních rizik spojených s vlivem alkoholu, drog a/nebo psychoaktivních léků“.

Železniční organizace mají povinnost zajistit, aby rizika pro zdraví a bezpečnost na pracovišti byla identifikována a posuzována, následně, aby byla vyloučena nebo kontrolována. Tato rizika zahrnují také užívání drog a alkoholu.

Jednotliví zaměstnanci mají povinnost náležitě se starat o zdraví, bezpečnost a ochranu zdraví při práci svou a ostatních, a spolupracovat se svým zaměstnavatelem v tomto směru.

Aktuální zásady pro alkohol a drogy se v systému železnic značně liší. Zatímco většina železničních systémů má zákaz konzumace alkoholu pro zaměstnance ve službě, existuje jen málo systematický přístup k testování. Jako podpora pro větší sblížení železnic společenství ve spojení s hlavní částí železniční legislativy je navrhována Evropská směrnice o bezpečnosti železnic (2004/49/ES), společný soubor obecných zásad je žádoucí.

Potenciální dopad drog a alkoholu v rámci železničního sektoru je významný bezpečnostní problém pro železniční bezpečnost a ochranu zdraví, zejména v případech, kdy pracovní výkon je ovlivněn konzumací alkoholu a některých tříd léků, což vede k významnému zvýšení rizika a potenciálu ke vzniku nehod.

Riziko je to, co musí řešit v rámci svých systémů řízení bezpečnosti všechny společnosti železničního sektoru, které usilují o osvědčení nebo povolení. Je třeba mít na paměti, že

v některých zemích národní předpisy rovněž existují a mohou být více omezující než tyto pokyny. V tom případě budou mít přednost národní předpisy.

V těchto pokynech jsou uvedeny informace týkající se testování pracujících na užití drog a alkoholu založené na širokém konsensu na stávajících osvědčených postupech.

Regulační orgány a národní bezpečnostní agentury mohou využívat obsah těchto pokynů jako jednu z metod pro určení stupně účinnosti programu dosaženého organizací v železničním sektoru.

Výhodou tohoto přístupu je společný rámec přijatelného řízení pro železniční společnosti, který stále umožňuje individuální řešení rizik na míru.

K potenciálním organizačním výhodám z efektivního zvládnutí drog a alkoholu na pracovišti patří snížení vystavení se riziku, snížení nehod / úrazů, zvýšení bezpečnosti provozu, snížení pracovních neschopností a následné zvýšení produktivity.

Přínosem pro železniční zaměstnance je zlepšení zdraví a pohody, a snížení vystavení se riziku nehod a úrazů, u všech zaměstnanců.

Organizační metody pro zvládnutí drog a alkoholu na pracovišti je třeba rozvíjet na základě konzultací pracovníků bezpečnosti železniční dopravy a jejich zastupujících organizací v širším kontextu politiky zdraví a životního stylu, s důrazem prevence rizika pro veřejnost a zaměstnance, jakož i vzdělávání a rehabilitaci.

Testování pracovníků na pracovišti, na přítomnost drog a alkoholu, prováděné na všech pracovních stanovištích, kde jsou prováděny činnosti k zabezpečení jízdy vlaku, je důležitou součástí těchto metod. Pokud se železniční společnosti rozhodnou nepoužívat na pracovišti, na všech stanovištích, kde se provádějí činnosti k zabezpečení jízdy vlaku, testování vůbec, měly by zvážit a zdokumentovat způsob zajištění účinnosti svých metod.

3.5.1 Aplikace těchto pokynů

Tyto pokyny jsou pro členské železnice UIC dobrovolné.

Jsou podřízeny příslušnými vnitrostátními právními předpisy a nařízeními týkajícími se užívání drog a alkoholu na pracovišti.

Organizace může splnit tyto pokyny, tím, že si přisvojí vhodné metody a programy pro zaměstnance ve službě a tím, že zvládnutí drog a alkoholu, je součástí systému řízení bezpečnosti.

3.5.2 Navrhované minimální požadavky

System řízení

Organizace a železniční zaměstnanci mají povinnosti a odpovědnost za snížení rizika pro zdraví a bezpečnost vyplývajících z užívání alkoholu a drog.

Železniční podniky by měly mít systém zvládnutí rizik řízení železničního provozu, vyplývající z vlivu užívání alkoholu a drog.

Tento systém zvládnutí rizik by měl být v linii: plánovat-činit-zabránit-pracovat filozofie OHSAS 18001 (BS 18001) a měl by obsahovat následující součásti:

- a) jasné prohlášení zásad a norem ve vztahu k alkoholu a drogám,
- b) organizační opatření k plnění těchto norem,
- c) systém sleduje a posuzuje uplatňování a účinnost metod.

Prohlášení o zásadách

Jasně prohlášení o zásadách by mělo být připravené a k dispozici všem školeným zaměstnancům a ostatním ovlivněným.

Některé železniční společnosti mohou preferovat samostatné metodické prohlášení pro drogy a pro alkohol; jiné mohou preferovat kombinované metody.

Prohlášení o zásadách by měla zahrnovat následující:

- a) Účel - vysvětlení, proč existuje metodika*
- b) Možnosti – s uvedením, na které se vztahuje metodika*
- c) Klíčové požadavky na obaly drog a alkoholu*
- d) V jakém stavu by měl personál přicházet do zaměstnání*
- e) Užívání drog a alkoholu na pracovišti*
- f) Konzumace před nástupem do služby*
- g) Předepsané léky a látky podávané k zubnímu ošetření*
- h) Volně prodejné (bez lékařského předpisu) léky*
- i) Skladování na pracovišti, nákup a prodej alkoholu a drog na pracovišti*
- j) Podpora a pomoc poskytovaná těm, kteří mají problémy s alkoholem a drogami*
- k) Způsob sdělování zásad*
- l) Poskytování vzdělávání a odborné přípravy*
- m) Jak jsou metody sledovány a kontrolovány*
- n) Sankce za porušení zásady*
- o) Ochranná opatření, právo na odvolání a ochrana informací*

Zahrnuje-li zásada osobní testování na alkohol a drogy, mělo by být navíc uvedeno:

- a) Pro který personál bude určeno osobní testování*
- b) Druhy testování, které bude prováděno*
- c) Případy, kdy testování může být prováděno*
- d) Úprava pro odběr vzorků a analýzu*
- e) Látky, které budou testovány*
- f) Úprava pro interpretaci výsledků testování*
- g) Množství alkoholu představující pozitivní výsledek testu*
- h) Jaké množství představuje pozitivní výsledek testu na drogy*
- i) Co se stane, pokud osoba odmítne být testována*
- j) Co se stane, pokud výsledek testu bude pozitivní*

Organizační opatření

Organizační opatření pro provádění zásad by měla obsahovat:

- a) Přidělení konkrétních povinností s ohledem na zásady*
- b) Postupy pro uplatňování zásad dodavatelů a dalších*
- c) Rozvoj a řízení podpůrných procesů a postupů*
- d) Požadavky na konzultaci se zástupci zaměstnanců*
- e) Procesy pro komunikaci a prosazování zásad*

Organizační povinnosti mohou zahrnovat:

- a) Přípravu a realizaci zásad ve vztahu k drogám a alkoholu, po konzultaci s železničními zaměstnanci a jejich zástupci*
- b) Vytváření pracovní kultury, která podporuje pracoviště bez drog a alkoholu*
- c) Zajištění opatření k omezení alkoholu a jiných drog a souvisejících problémů na pracovišti prostřednictvím správného personálního řízení, dobrých pracovních postupů, lepších pracovních podmínek a řádného uspořádání práce*
- d) Informování pracovníků podílejících se na zabezpečení železničního provozu o potenciálních problémech souvisejících s prací, které vznikají ze spotřeby nebo užívání drog a alkoholu a o jejich odpovědnosti ve vztahu k bezpečnosti, chování a výkonu jejich povinností*

- e) Zavedení systému zachování důvěrně sdělovaných informací o problému souvisejícím s drogami a alkoholem, včetně určení případů, kdy nemůže být zachována důvěrnost s ohledem na naléhavé požadavky na bezpečnost.
- f) Poskytování informací pro železniční zaměstnance o získání poradenství, léčebné a rehabilitační služby.
- g) Poskytuje odkaz na tyto služby, kde je to vhodné
- h) Zajištění toho, aby všichni železniční zaměstnanci vykonávající důležité práce pro bezpečnost provozu nebyli nepříznivě ovlivněni užíváním alkoholu nebo jiných drog.
- i) Zajištění toho, aby jejich pracoviště nebylo pod vlivem alkoholu nebo jiných drog i přes uplatňování vhodných zásad řízení.
- j) Podpora kultury bezpečnosti pracoviště, která podporuje způsobilost k práci a minimalizuje riziko pracovního úrazu.

Individuální odpovědnost by měla být nastavena organizací a měla by obsahovat:

- a) Zajištění, že neohrožují svou vlastní bezpečnost nebo bezpečnost jiných spotřebou alkoholu nebo drog.
- b) Účast, nebo pokračování v práci bez nepříznivého ovlivnění užití alkoholu nebo jiných drog.
- c) Oznámení svému manažerovi nebo supervizorovi, pokud jsou si vědomi, že jejich pracovní výkon nebo chování může být nepříznivě ovlivněno, nebo pokud existuje riziko pro bezpečnost jejich nebo jiné osoby v důsledku užívání drog nebo alkoholu.
- d) Poradenství s jejich manažerem, vedoucím, nebo technikem BOZP, pokud jsou obavy o další železniční zaměstnance v důsledku vnímaného bezpečnostního rizika.
- e) Zajištění, že jsou si vědomi svých povinností a nežádoucích účinků a znají hraniční hodnoty alkoholu a drog.
- f) Soulad se zásadami organizace proti užívání alkoholu a drog.

Sledování a přezkum opatření

Opatření by měla na místě sledovat uplatňování zásad a kontrolovat:

- a) v pravidelných intervalech, že zůstanou v souladu s právními předpisy a dobrou praxí,
- b) s ohledem na nehody souvisejícími s alkoholem nebo drogami,
- c) kdy je nezbytné sledovat.

3.5.3 Poučení pro rámce řízení

Je doporučeno připravit prohlášení a organizační opatření, do kterého budou zapojeni zdravotničtí odborníci.

Obsah prohlášení o zásadách

Prohlášení o zásadách by mělo obsahovat jasné vysvětlení, proč existuje zásada, která stanoví:

- a) Význam bezpečnosti na železnici
- b) Uznání, že používání alkoholu a drog, může nepříznivě ovlivnit výkon.
- c) Že mezi "drogy" patří nelegální drogy i legální léky, včetně předepsaných léků a léků prodávaných bez lékařského předpisu, buď přijaté, nebo podávané.
- d) Význam nevhodného užívání alkoholu a drog v zemi/společnosti.
- e) Je potřeba, aby každý pochopil, co je požadováno a proč.

Měl by být stanoven rozsah zásad a jejich aplikace. Zásady by se měly vztahovat na všechny zaměstnance, dodavatele, zaměstnance agentury a konzultanty, jako minimum. Také by měla být zvažena aplikace zásad v rámci dodavatelského řetězce. Některé části zásad se mohou vztahovat pouze na určité kategorie zaměstnanců, např. pro jejich účast na zabezpečení drážní dopravy.

Zásady by měly popsat klíčové požadavky ve vztahu k alkoholu a drogám, včetně:

a) V jakém stavu by měl personál dorazit za prací

- *Důkazy ukazují, že zvýšené hladiny alkoholu v krvi dobrovolníků, dokonce i jen mírně, jsou spojeny s komplexními změnami ve výkonu kognitivních a motorických funkcí, s rychlejším návratem motoriky než kognitivních schopností. To je důvodem pro zásadu "nulové tolerance".*
- *Úroveň, která se bude považovat za pozitivní pro testovací účely (pokud existuje), nicméně měla by být nad nulou, protože je možné, že malé množství alkoholu v dechu vzniklo z potravy nebo z použití léčivých látek obsahující malé množství alkoholu.*
- *Pro léky, konkrétní rady by měly zahrnovat předepsané a volně prodejné léky (viz níže).*

Zásady by měly uvádět přístup k drogám a nevhodnému užívání předepsaných léků. Společný přístup je konstatování, že pracovníci by neměli dorazit za prací v nevhodném stavu způsobeném užitím léků.

b) Užití před příchodem do zaměstnání

- *Pokud jsou konkrétní požadavky na stav při příchodu do práce, pak radí, jak dosáhnout tohoto stavu. Pro alkohol, v průměru se vylučuje 10 ml čistého alkoholu za hodinu. Běžné se radí požití ne více než 70 ml čistého alkoholu během 24 hodin před zahájením práce a vůbec žádný alkohol 8 hodin před prací. Pracovníci by proto měli být schopni spočítat kolik je čistého alkoholu v každém pití. Vzorec pro výpočet, kolik čistého alkoholu je v nápoji, je:*

Množství čistého alkoholu v ml = (Koncentrace alkoholu v nápoji x množství nápoje v ml) / 100.

Je obvyklé dávat příklady běžných nápojů.

- *Příklad 1 – pro víno: Normální sklenice vína obsahuje 13% alkoholu při objemu přibližně 150 ml. Množství čistého alkoholu ve sklenici vína = (13 x 150) / 100 = 20 ml čistého alkoholu.*
- *Příklad 2 - pro pivo: Velká sklenice piva obsahuje přibližně 4% alkoholu při objemu přibližně 500 ml. Množství čistého alkoholu ve velkém pivu = (4 x 500) / 100 = 20 ml čistého alkoholu.*
- *To znamená, že se 3 takové sklenice alkoholu jsou povoleny, pokud čas do nástupu na další práci je více než 8 hodin.*

c) Užívání alkoholu a drog při výkonu povolání

- *Společnost (podnik)by měla rozhodnout, zda užívání alkoholu v zaměstnání není dovoleno za žádných okolností a žádnými zaměstnanci. V zemích severní Evropy, je stále běžnější zakázat užívání alkoholu při práci zcela a tento zákaz zahrnuje všechny zaměstnance, včetně vrchních ředitelů a zaměstnanců, kteří komunikují s klienty. Další přístupy zahrnují možnost užít alkohol s jídlem pro určité skupiny pracovníků, ale ne pro všechny (např. pro ty, kteří nejsou zapojeni do činností ovlivňujících bezpečnost provozu, kteří jsou zapojeni do marketingu a vztahů se sdělovacími prostředky při komunikaci s klienty atd.). Zvláštní rady musí být uvedené pro předepsané, a volně prodejné léky (viz níže).*

d) *Nelegální drogy*

• *Tato zásada by měla vysvětlit přístup společnosti (podniku) k užívání nelegálních drog. To s největší pravděpodobností zahrnuje zákaz držení, dodávky nebo používání ilegálních drog v zaměstnání, jakož i nezbytná opatření, aby zabránily riziku prostřednictvím užívání nelegálních drog mimo práci.*

e) *Předepsané léky a volně prodejné (bez lékařského předpisu) léky*

• *Mnoho předepsaných léků a léků bez lékařského předpisu má účinky a nežádoucí účinky, které mohou nepříznivě ovlivnit funkci (např. omámenost, ospalost, jiné kognitivní změny, bolesti končetin, otoky končetin).*

• *Bezpečnost může být rovněž ovlivněna základním onemocněním, pro které se léčba koná.*

• *Společnost by měla mít postupy pro kontrolu rizik spojených s onemocněním, které by mohlo mít vliv na bezpečnost, i s používáním předepsaných léků a léků bez lékařského předpisu, ve svém metodickém pokynu.*

• *Tyto zásady by měly uvádět, jaké jsou postupy, nebo alespoň na ně odkazovat, poskytují ukazatele pro příslušné normy nebo postupy. Tyto postupy by měly zahrnovat:*

- *požadavek pro zaměstnance hlásit užívání léků a důvod pro jeho použití odpovědné osobě,*

- *proces rozhodování o tom, které povinnosti jedinci mohou být přiřazeny, a jakákoliv další opatření,*

- *Přístup k odbornému poradenství týkajícímu se účinků zdravotních podmínek a používání předepsaných léků a léků bez lékařského předpisu ve vztahu k práci na železnici. Pracovník BOZP společnosti by měl mít specifické znalosti požadované úrovně funkce různých typů zaměstnání a o účincích léků a obvykle by poskytoval takové odborné poradenství. Ustanovení tohoto typu poradenství by měla být pod dohledem specialisty v povolání lékaře se zkušeností v železniční medicíně:*

- *Možnost pravidelného přezkumu jedinice, kde odborný poradce poskytuje poradenství.*

f) *Držení, nákup nebo prodej nelegálních drog na pracovišti by mělo být zakázáno*

g) *Držení a nákup alkoholu při práci, včetně:*

• *zda je přípustné nákup alkoholu, když je pracovník oblečen v uniformě,*

• *zda alkohol v uzavřených nádobách může být koupen nebo přinesen do prostor zaměstnavatele.*

Tyto zásady by měly vysvětlit, že podpora a pomoc může být poskytnuta těm, kteří mají problémy s alkoholem a/nebo drogami, a vysvětlit okolnosti, za nichž bude k dispozici. Prováděcí pravidla pro poskytování této podpory by normálně měla být předmětem politiky řízení lidských zdrojů.

Sankce za porušení zásad by měly být vysvětleny. Obecně:

a) *porušení zásad by mělo být řešeno v rámci obvyklého disciplinárního řízení*

b) *disciplinární postih by se měly týkat závažnosti porušení*

c) *pravděpodobné výše sankce by měly být vyjasněny bez předsudků*

Tyto zásady by měly zahrnovat ochranná opatření a ujednání o důvěrnosti. Ta by měla být v souladu s příslušnými právními předpisy a určena na podporu zaměstnancům, aby byli otevření a upřímní v tom, jaký je jejich zdravotní stav nebo problém s alkoholem nebo drogami. Je třeba dbát na to, že informace vyžadované pro bezpečnost provozu musí být vyloučeny nebo omezeny z jakýchkoli ujednání o důvěrnosti.

Opatření pro sdělování zásad by měla být specifikována, včetně toho, co by mělo být sděleno, a kdy, například:

- a) pro všechny zaměstnance a dodavatele, kdy jsou zavedeny zásady,*
- b) při uvedení nových zaměstnanců,*
- c) součástí školení pro nové vedoucí pracovníky,*
- d) část opakovacího školení pro manažery a lidských zdrojů zaměstnanců,*
- e) všem zaměstnancům a smluvním partnerům, když jsou zásady modifikovány při přezkoumání,*
- f) potenciálním dodavatelům před zadáním zakázky.*

Opatření pro poskytování vzdělávání a odborné přípravy zásad o alkoholu a drogách by měla být popsána, včetně:

- a) Školení pro manažery na:*
 - obsah a aplikaci zásad a související postupy*
 - rozpoznání známek nevhodného užívání drog a alkoholu*
 - podpůrné služby, které jsou k dispozici, kdo může pomoci, pokud mají problémy nebo dotazy, a jak kontaktovat tyto služby*
- b) Vzdělávání zaměstnanců o požadavcích na dodržování zásad a postupů, o účincích alkoholu a drog na výkonnost, faktory, které vedou k závislosti na alkoholu a drogách a informace, které jim mohou zabránit nechtěně překročit zásady o alkoholu a drogách na pracovišti.*

Specifické školení těm, se specifickou odpovědností určenou v rámci zásad.

Řídící opatření

Organizační opatření a postupy na podporu zásad by měly být stanoveny. Měly by zahrnovat stanovení jednoznačných a konkrétních povinností spojení zásad a rozvojových postupů a pokyny pro provádění požadavků těchto zásad.

Povinnosti a odpovědnost specifických skupin zaměstnanců a dalších dotčených zásadami by měly být specifikovány. Měly by zahrnovat:

- a) manažerskou linii*
- b) poradce lidských zdrojů*
- c) poradce BOZP*
- d) zástupce zaměstnanců pro zdraví a bezpečnost*
- e) někoho dalšího se specifickými povinnostmi*

Podpůrné procesy by měly být vytvořeny, včetně těch, které:

- a) kontrolují před nástupem do zaměstnání, případně*
- b) testují na alkohol a / nebo drogy, případně*
- c) poskytují poradenství a podporu osobám s problémy s alkoholem nebo drogami*
- d) jsou pro zaměstnance, kteří deklarují zdravotní stav vyžadující použití léků na lékařský předpis nebo léků bez předpisu*
- e) se zabývají porušováním zásad*
- f) monitorují a kontrolují účinnosti politiky*

V případě potřeby by postupy měly obsahovat informace o:

- a) zapojení zástupců zaměstnanců*
- b) označení konkrétních odpovědností*
- c) opatření pro školení nebo instruktáž*

Opatření by měla upřesňovat zásady a podpůrné postupy pro zaměstnance a dodavatele podle potřeby. Běžnou praxí je rozvíjet jak krátké prohlášení o zásadách i rozsáhlejší dokumenty s pokyny, které pomáhají zaměstnancům porozumět a řídit se zásadami. Sdělení může zahrnovat:

- a) školení a instruktáže
- b) plakáty, brožury a letáky
- c) video
- d) materiály uložené na internetu

3.5.4 Sledování a hodnocení

Organizace by měly měřit, sledovat a vyhodnocovat jejich výkonnost kontrolou:

- a) trvalého souladu s příslušnými právními předpisy týkajícími se alkoholu a drog
- b) pokračující způsobilosti, přiměřenosti a efektivnosti jejich zásad a opatření, včetně "panelu" drog, proti kterým žádné testování neprobíhá

Sledování může zahrnovat:

- a) srovnávání s jinými organizacemi
- b) hodnocení testování konzumace alkoholu a/nebo drog
- c) sledování porušování zásad
- d) dotazníky vedoucích pracovníků, zaměstnanců, zástupců odborů, odborníků BOZP, atd.
- e) audity souladu se standardy

Výsledky sledování by měly být předmětem pravidelného přezkumu, který by mohl být prováděn v rámci pravidelného přezkumu krátkých textových zpráv organizace, a vést k preventivním a nápravným opatřením v případě potřeby.

Přezkoumání zásad a podpůrných procesů by měla zahrnovat železniční zaměstnance a jejich zástupce, a je třeba brát v úvahu všechny výsledky auditu.

Hodnocení mohou iniciovat změnu v zásadách a / nebo organizačních cílech ve světle výsledků auditu, okolnosti a závazek vedoucí k neustálému zlepšování.

3.5.5 Opatření pro testování osob

Prohlášení o zásadách

Pokud zásady zahrnují ustanovení pro osobní testování na přítomnost alkoholu a / nebo drog, mělo by být uvedeno:

- a) pro koho platí
- b) typ zkoušek, které budou prováděny:
 - **před nástupem do zaměstnání**
 - **povýšení nebo přesun** ze zaměstnání, kde testování není obvykle nutné k práci, mezi zaměstnání, kde testování obvykle nutné je (pracovní místa charakterizovaná "kritická z hlediska bezpečnosti")
 - **rutinní** jako součást pravidelného nebo s věkem souvisejícího všeobecného lékařského vyšetření
 - **náhodné a/nebo neohlášené.** Jedná se o to, že pracovníci mohou být zkoušeni bez varování kdykoli, obvykle během jejich pracovní doby - viz níže. Systém by měl být transparentní a spravedlivý a zkoušky by měly být zdokumentovány, aby bylo zajištěno, že výběr personálu je náhodný. Po tomto typu zkoušek, je

zvykem nechat jedince nadále provádět úkol důležitý pro bezpečnost provozu, než jsou známy výsledky.

- **s podezřením** (pokud má vedoucí důvod se domnívat, že jednotlivec je v tu chvíli pod vlivem alkoholu nebo drog). Po tomto typu testování, by jednotlivci nemělo být dovoleno vykonávat jakékoli úkoly důležité pro bezpečnost v době očekávání výsledku.
 - **po mimořádné události** Po tomto typu testování, by jednotlivci nemělo být dovoleno vykonávat jakékoli úkoly důležité pro bezpečnost v době očekávání výsledku.
 - **sledování po léčbě** pro pracovníky, kteří se úspěšně vrátili do práce po dokončení léčebného programu pro problém s alkoholem a / nebo drogami
 - **sledování pro vysoké riziko** pro personál, který nebyl ošetřen, ale byl identifikován odbornými poradci jako vysoce rizikový, nebo který podstupuje léčebný program.
- c) na co je testováno
- obvykle to bude jak alkohol, tak drogy
 - alkohol by měl být testován v dechu
 - drogy jsou nejčastěji testovány v moči
- d) kdy lze testování uskutečnit
- e) zavedená opatření pro odběr vzorků a analýzu

Náhodné a/nebo neohlášené zkušební podmínky musí stanovit minimální podíl zaměstnanců, které je předmětem testování každý rok.

Ministerstvo dopravy v USA radí, aby náhodné testování představovalo každoročně úroveň 50% všech pracovníků testovaných s cílem zajistit efektivnost a že v dlouhodobém horizontu by neměl nikdy klesnout pod 25% počet zaměstnanců, kteří jsou předmětem náhodného testování ročně.

Je obvyklé testování provádět v pracovní době. Jestliže zásady zakazují užívání nelegálních drog kdykoliv, mohou si někteří zaměstnanci ponechat právo testovat během nepracovní doby, ale je velmi nepravděpodobné, že by byla praxe testování v místě bydliště považována za legální v Evropě.

Opatření pro odběr vzorků a analýzu

Postupy by měly být zavedeny pro odběr vzorků a analýzu, měly by obsahovat informace o pracovnících oprávněných k odběru vzorků a laboratořích, které uskutečňují analýzu.

Je běžné, že soubor vzorků sbírá externí firma, která může, ale nemusí být součástí laboratorní analýzy. Odběr vzorků může být rovněž prováděn prostřednictvím pracovníka BOZP železniční společnosti.

Opatření by měla obsahovat toto:

- a) Platný postup úschovy. To je proces, který slouží k zajištění, aby výsledek testu byl přiřazen ke vzorku předanému se jménem jednotlivce. Evidence se musí opírat o existující právní normy,
- b) pracovníci by měli vytvářet identifikaci odebraných vzorků, pokud testování probíhá na místě,
- c) školení vyžadované v intervalech pro toto školení
- d) vedení záznamů,
- e) způsob kontroly procesů včetně těch, kteří budou provádět tento audit a informace o tom, jaké sankce jsou k dispozici, pokud audit je neuspokojivý,

f) informace o každé laboratoři provádějící analýzy.

Pokud železniční společnost uděluje schválení vydávané pro laboratoř, měly by postupy také zahrnovat:

- a) odpovědnost udělení schválení,
- b) opatření pro schválení,
- c) standardy pro schválení. Poradenství od odborníka, např. toxikologa, je třeba hledat při zavádění těchto norem:
- d) požadované zařízení,
- e) procesy, které musí být v místě,
- f) požadavky, pokud jde o personální kvalifikaci, výcvik, praxi a probíhající opatření, aby byla zajištěna způsobilost,
- g) potřebné zařízení,
- h) požadované vedení záznamů,
- i) vnitřní a vnější uspořádání managementu jakosti a / nebo požadovaná akreditace,
- j) opatření k auditu laboratoře,
- k) kde je veden seznam schválených laboratoří,
- l) jak často je schválení přezkoumáno.

Testované drogy

Při určování "seznamu" drog, které mají být testovány, by železniční společnost měla brát v úvahu, jaký profil užívání drog je v jejich okolí, včetně léků, které mohou ovlivnit výkon tak, zda existuje způsob testování. Data a výzkum, pokud jsou k dispozici, z podobných společností, které již provádějí testování alkoholu a drog mohou být užitečné. Společný „seznam“ drog testovaných v Evropě je (a až d pravidelné, e až g v závislosti na posouzení):

- a) Amfetaminy a extáze
- b) Konopí a metabolity
- c) Kokain a metabolity
- d) Opiáty a propoxyfen
- e) Metadon
- f) Barbituráty
- g) Benzodiazepiny

Screening „cut off“ hodnoty

Laboratoř bude dělat screening vzorků. „Cut off“ úroveň se sjednává pro každou skupinu drog, a pokud je tato překročena, pak je vzorek dále testován, identifikována konkrétní droga a skutečná hodnota. V USA jsou screeningové „cut off“ limity stanovené nařízením. V Evropě není v současné době žádná dohoda o těchto úrovních. Doporučuje se odborné poradenství toxikologa, pokud jsou tyto limity nastavovány společné „cut off“ úrovně na ml moči jsou 50 ng THC (kanabis), 1 000 ng amfetaminy, 300 ng kokain a 300 ng opiátů.

Pozitivní výsledky testu

Organizace by měla rozhodnout, co tvoří pozitivní test na alkoholu nebo drogách.

Pro alkohol, to může být spojené s právní úrovní pro řízení silničního vozidla nebo může být přísnější.

Například, ve Velké Británii je zákonný limit pro jízdu 35 ng /100 ml dechu a úroveň, která je považována za pozitivní pro účely testování zaměstnanců londýnského metra je 13 ng/100 ml dechu.

Úroveň každého drogy, která představuje pozitivní výsledek testu, by měla být dohodnuta. O analýze bude laboratoř informovat, a rada od toxikologa může být zapotřebí. V některých zemích, je toto stanoveno vnitrostátní právní úpravou.

Organizace by měla rozhodnout, zda pozitivní výsledek je disciplinární záležitost, nebo je-li to signál pro poskytnutí posouzení a ošetření. To by mělo být uvedeno velmi jasně v metodickém pokynu.

Záruky by měly být zavedeny tak, aby byl každý pozitivní test na přítomnost drog podroben lékařské kontrole. Toto je ze zákona povinnost v USA a je to považováno za dobrou praxi v Evropě. Lékařský přezkum by měl být proveden vyškoleným posuzujícím lékařem pro přezkum, který přezkoumá výsledek a může vidět, zda je přijatelný zdravotní důvod pro výsledek testu (např. braní předepsaných léků). Opatření a jazyk komunikace zjištění posuzujícího lékaře by měla být dohodnuta (např. laboratorní test pozitivní stává se negativním testem po zhodnocení posuzujícím lékařem).

Řešení odmítnutí

Organizace by měla stanovit postup, který se použije v případě odmítnutí podrobit se testování.

Může to být považováno za porušení zásad, v takovém případě sankce za porušení zásad bude platit.

Jinak by měla tato část zahrnovat, jaká opatření je třeba zavést ke zmírnění z toho vyplývajícího rizika (např. není dovoleno provádět práci důležitou pro bezpečnost provozu)

3.6 Zkušenost s implementací doporučení UIC z Itálie

V roce 2012 prezentovali lékaři z Itálie výsledky na kongresu UIMC. V Helsinkách v září 2012 představili dr. Palma a dr. Ceccarelli z Itálie výsledky pracovní skupiny, která provedla studii o užívání alkoholu a nelegálních drog u zaměstnanců pracujících v profesích zajišťujících bezpečnost provozu na železnici (UIMC, 2012). Letos v červnu přijel prezentovat výsledky čtyřleté zkušenosti s testováním na drogy na železnici v Itálii dr. Gianluca Ceccarelli na 29. Teisingerův den průmyslové toxikologie. Z výsledků, které představil, vyplývá, že každoročně dochází k záchytu případů, kdy jsou zaměstnanci ovlivněni nealkoholovou psychoaktivní látkou, především konopím a kokainem. (V loňském roce došlo ke zjištění 77 pozitivních testů, z toho bylo 45 pozitivních testů na kanabinoidy a 14 na kokain.)

3.7 Právní normy v ČR

Předpisy a metodické pokyny jednotlivých společností vycházejí z platných zákonů České republiky. Zákonnou oporu poskytuje zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce, zák. č. 379/2005 Sb., zákon o opatřeních před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů a zák. č. 167/1998 Sb., o návykových látkách.

Zaměstnavatel může ukončit pracovní poměr se zaměstnancem na základě **zák. č. 262/2006 Sb., §52 písm. g)** okamžitě zrušit pracovní poměr, nebo pro závažné porušení povinnosti vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci; pro soustavné méně závažné porušování povinnosti vyplývajících z

právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci je možné dát zaměstnanci výpověď, jestliže byl v době posledních 6 měsíců v souvislosti s porušením povinnosti vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci písemně upozorněn na možnost výpovědi.

Povinnost zaměstnance v oblasti užívání alkoholu a jiných návykových látek při výkonu povolání upravuje **zák. č. 262/2006 Sb., §106 odst. 4 písm. e)** *nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele a nekouřit na pracovištích a v jiných prostorách, kde jsou účinkům kouření vystaveni také nekuřáci. Zákaz požívání alkoholických nápojů se nevztahuje na zaměstnance, kteří pracují v nepříznivých mikroklimatických podmínkách, pokud požívají pivo se sníženým obsahem alkoholu, a na zaměstnance, u nichž požívání těchto nápojů je součástí plnění pracovních úkolů nebo je s plněním těchto úkolů obvykle spojeno.*

Tabákový zákon, § 16 *Vyšetření přítomnosti alkoholu nebo jiné návykové látky*

(1) Osoba, která vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo dalších osob nebo poškodit majetek, nesmí požívat alkoholické nápoje nebo užívat jiné návykové látky při výkonu této činnosti nebo před jejím vykonáváním.

(2) Orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření zjišťujícímu obsah alkoholu je povinna se podrobit osoba, u níž se lze důvodně domnívat, že vykonává činnosti podle odstavce 1 pod vlivem alkoholu, a dále osoba, u které je důvodné podezření, že přivodila jinému újmu na zdraví v souvislosti s požitím alkoholického nápoje. Spočívá-li orientační vyšetření zjišťující obsah alkoholu v dechové zkoušce provedené analyzáto-rem alkoholu v dechu, splňujícím podmínky stanovené zvláštním právním předpisem, odborné lékařské vyšetření se neprovede. V případě, že osoba tento způsob orientačního vyšetření odmítne, provede se odborné lékařské vyšetření.

(3) Orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření zjišťujícímu obsah jiné návykové látky než alkoholu je povinna se podrobit osoba, u níž se lze důvodně domnívat, že vykonává činnosti podle odstavce 1 pod vlivem jiné návykové látky, a dále osoba, u které je důvodné podezření, že přivodila jinému újmu na zdraví v souvislosti s užitím jiné návykové látky.

(4) Vyzvat osobu podle odstavců 1 až 3 ke splnění povinnosti podrobit se vyšetření podle odstavce 2 a 3 je oprávněn příslušník Policie České republiky, příslušník Vojenské policie, příslušník Vězeňské služby České republiky, zaměstnavatel, její ošetřující lékař, strážník obecní policie nebo osoby pověřené kontrolou osob, které vykonávají činnost, při níž by mohly ohrozit život nebo zdraví svoje anebo dalších osob nebo poškodit majetek.

(5) Orientační vyšetření provádí útvar Policie České republiky, útvar Vojenské policie, Vězeňská služba České republiky, osoba pověřená kontrolou osob, které vykonávají činnost, při níž by mohly ohrozit život anebo zdraví svoje nebo dalších osob nebo poškodit majetek, zaměstnavatel, ošetřující lékař nebo obecní policie. Odborné lékařské vyšetření provádí poskytovatel zdravotních služeb k tomu odborně a provozně způsobilý. Odmítne-li osoba podle odstavců 1 až 3 vyšetření podle odstavců 2 a 3, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.

(6) Poskytovatel zdravotních služeb k tomu odborně a provozně způsobilý je povinen poskytnout subjektům uvedeným v odstavci 4 potřebnou pomoc provedením odběru biologického materiálu.

(7) Poskytovatel zdravotních služeb je povinen sdělit výsledky vyšetření subjektům uvedeným v odstavci 4 na základě jejich žádosti. To neplatí, je-li pacient vyšetřován na přítomnost alkoholu nebo jiné návykové látky v organismu pouze v souvislosti s poskytovanou zdravotní péčí pro diferenciální diagnostiku.

UIC uvádí hodnoty „cut off“ v USA a ve Velké Británii. V České republice je tato hranice stanovena pro účastníky silničního provozu na pozemních komunikacích NV č. 41/2014 Sb., o stanovení jiných návykových látek a jejich limitních hodnot, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou.

NV č. 41/2014 Sb., § 1 Stanovení jiných návykových látek a jejich limitních hodnot
(1) Stanovují se tyto jiné návykové látky a jejich limitní hodnoty, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou:

Tabulka č. 1 Limitní hodnoty návykových látek dle NV č.41/2014 Sb.

Mezinárodní nechráněný název návykové látky v českém jazyce	Limitní hodnota návykové látky v krevním vzorku (ng/ml)
Delta-9-tetrahydrokanabinol (9-THC)	2
Methamfetamin	25
Amfetamin	25
3,4-Methylendioxyamfetamin (MDMA)	25
3,4-Methylendioxyamfetamin (MDA)	25
Benzoylekgonin	25
Kokain	25
Morfin	10

(2) Krevní vzorek se získává oddělením krevního séra z odebrané krve řidiče.

3.7.1 Z historie opatření potlačujících užívání návykových látek na železnici

Na železnici na území dnešní České republiky má prevence i potlačování užívání návykových látek dlouhou historii. Podle dostupných historických dokumentů už v roce 1899 bylo v Pracovním řádu zakotveno, že dělník může být propuštěn bez výpovědi, pokud se oddává pijáctví a byl-li opětovně marně napomínán. V roce 1910 vešel v platnost výnos ministerstva drah, který ukládal poskytování teplé polévky nebo čaje (bez rumu) vlakovému personálu v mrazivém počasí. V roce 1924 byl ministerstvem drah vydán výnos, na základě kterého byly prováděny kontroly opilství ve službě (viz Příloha č. 4) V roce 1925 byli zaměstnanci Československých státních drah školeni Dopravním úřadem dle ředitelského výnosu č. 85/65 – I – 25 ze dne 9. ledna 1925, kte-

rý pojednává o nemocích vzniklých z přílišného požívání lihovin, morfia a kokainu (viz Příloha č. 6).

Ve spisech zaměstnanců Československých státních drah z období První republiky je založena dokumentace lékařských prohlídek. Dokumenty vyplňované železničním lékařem obsahují položku, zda jsou na zaměstnanci patrné známky nadměrného požívání lihovin. Tato položka byla po druhé světové válce rozšířena o nikotinismus.

Zák. 165/1945 Sb., zákoník práce z roku 1945 obsahoval § 46, který umožňoval organizaci dát zaměstnanci výpověď dle odst. 1, písm. f): *porušuje-li pracovník opětovně pracovní kázeň, přestože mu již bylo uloženo kárné opatření, nebo poruší-li ji zvláště hrubým způsobem nebo jsou-li u něho dány důvody, pro které by s ním mohla organizace okamžitě zrušit pracovní poměr.*

V roce 1949 vydaly Československé státní dráhy „Obecná ustanovení a základní pravidla úrazové zábrany“. V § 6 a v § 7 tohoto dokumentu (viz Příloha č. 7) je ošetřena oblast užívání alkoholu.

4 Praktická část

4.1 Cíl

Cílem této bakalářské práce je zmapovat testování na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek při výkonu povolání na železnici v letech 2008 - 2012 za použití dat společností ČD, ČD Cargo a SŽDC, a porovnání zavedených opatření s Pokyny pro snižování bezpečnostních rizik souvisejícími s užíváním alkoholu, drog a/nebo psychoaktivních léků vydanými Mezinárodní železniční unií.

4.2 Otázky

Jaký je vývoj testování na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek ve společnostech ČD, ČD Cargo a SŽDC v letech 2008 - 2012?

Jaké jsou rozdíly mezi doporučením UIC a metodami používanými třemi největšími společnostmi zabývajícími se drážní dopravou v České republice v oblasti bezpečnostních rizik spojených s užíváním alkoholu a jiných návykových látek?

Jsou zavedená preventivní opatření účinná?

4.4 Metody

Tato bakalářská práce je sepsána za podpory státní organizace Správa železniční dopravní cesty. Za účelem porovnání výsledků testování na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek při výkonu povolání byly osloveny akciové společnosti: České dráhy a ČD Cargo, které se zpracováním této bakalářské práce souhlasily.

Pro zpracování byly použity informace z výročních zpráv uvedených společností z let 2008 – 2012 (údaje o průměrných přepočtených evidenčních počtech zaměstnanců), informace ze zpráv o stavu BOZP z let 2008 - 2012 (údaje o počtech provedených dechových zkoušek na přítomnost alkoholu ve vydechovaném vzduchu s negativním a pozitivním výsledkem a údaje o počtech zkoušek na přítomnost jiných návykových látek), informace z protokolů o šetření mimořádných událostí, tabulky Odboru systému bezpečnosti provozování dráhy státní organizace SŽDC, který šetří mimořádné události ve všech uvedených společnostech a „Pokyny pro zvládnutí bezpečnostních rizik spojených s vlivem alkoholu, drog a/nebo psychoaktivních léků“ vydané Mezinárodní železniční unií. K získání dat bylo použito studium dokumentů obsahovou analýzou (Olecká, Ivanová 2010). Výsledky byly zapsány do tabulek v programu MS Excel 2007. Data byla zpracována statistickou analýzou a jsou prezentována v podobě tabulek a grafů vytvořených v programu MS Excel 2007. Z důvodu zachování přehlednosti a srozumitelnosti, nebyly použity složité statistické metody. Bylo použito aritmetického průměru, výpočtu procent a trojčlenky k výpočtu relativního ukazatele počtu zkoušek s pozitivním výsledkem přepočítaných na deset tisíc provedených zkoušek na přítomnost alkoholu.

4.5 Etická klausule

Tato bakalářská práce je zpracována při zachování anonymity osob zúčastněných při testování na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek při výkonu povolání. Vychází z anonymních dat poskytnutých uvedenými společnostmi.

Povolení k nakládání s daty akciové společnosti České dráhy pro účely sepsání bakalářské práce viz příloha č. 1.

Povolení k nakládání s daty akciové společnosti ČD Cargo pro účely sepsání bakalářské práce viz příloha č. 2.

Povolení k nakládání s daty státní organizace Správa železniční dopravní cesty pro účely sepsání bakalářské práce viz příloha č. 3.

Výzkumník je zaměstnancem SŽDC. Pracuje na pracovní pozici, ve které nemohl ovlivnit výsledky výzkumu.

4.6 Výsledky a diskuse

4.6.1 Výsledky testování na přítomnost návykových látek

V období od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2012 šetřil Odbor systému bezpečnosti provozování dráhy celkem 6580 mimořádných událostí. Při studiu dokumentů Odboru systému bezpečnosti provozování dráhy obsahovou analýzou (údaj o přítomnosti alkoholu je součástí každého protokolu o mimořádné události, nebyl však součástí dat sbíraných pro statistické účely firmy), bylo zjištěno, že za celou sledovanou dobu (5 let) došlo k zaznamenání pouze jedné mimořádné události, kdy byla zjištěna přítomnost alkoholu v krvi zaměstnance zúčastněného na mimořádné události.

Tabulka č. 2 obsahuje informace společnosti ČD o průměrných evidenčních počtech zaměstnanců, o počtech zkoušek na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek, o počtech pozitivních zjištění, o průměrných počtech zkoušek na zaměstnance, % negativních zkoušek, četnosti pozitivních zkoušek („jedna z“) a relativních počtech pozitivních zjištění přepočítaných na 10 tisíc provedených zkoušek za roky 2008, 2009, 2010, 2011 a 2012.

Z tabulky č. 2 vyplývá, že ve společnosti ČD docházelo každý uvedený rok ke snižování počtu zaměstnanců. V letech 2008 – 2011 se zvyšoval počet provedených zkoušek na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek. Procento negativních zkoušek se pohybuje velmi blízko počtu 100%. Rozdíl mezi jednotlivými roky je tak malý, že je nutné uvádět čtyři desetinná místa, aby bylo možné ukázat rozdíl. Nejnižší % negativních zkoušek bylo vypočítáno za rok 2011, kdy byl zároveň proveden největší počet namátkových zkoušek na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek. Nejvyššího % negativních zkoušek bylo dosaženo v roce 2012, kdy ČD zaměstnávaly nejméně zaměstnanců, a vedoucí zaměstnanci provedli druhý nejnižší počet namátkových zkoušek na zaměstnance za uvedených pět let.

Tabulka č. 2: ČD informace o počtech zaměstnanců, počtech provedených zkoušek na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek, počtech pozitivních zjištění, průměrných počtech zkoušek na zaměstnance, % negativních zkoušek, četnost pozitivních zkoušek „jedna z“, relativní počet pozitivních zjištění přepočítaný na 10 tis. provedených zkoušek

ČD	Rok	2008	2009	2010	2011	2012
		počet zaměstnanců	37198	30703	28473	24359
Alkohol	počet zkoušek	225389	266177	272533	280551	180641
	počet pozitivních zjištění	23	10	20	13	6
	průměrný počet zkoušek na zaměstnance	6,06	8,67	9,57	11,52	8,80
	% negativních zkoušek	99,9898	99,9962	99,9927	99,8886	99,9967
	četnost pozitivních zkoušek ("jedna z")	9799,5	26617,7	13626,7	21580,8	30106,8
	relativní počet pozitivních zjištění	1,02	0,38	0,73	0,46	0,33
	jiné návykové látky	počet zkoušek	neuveďeno	neuveďeno	28	33
počet pozitivních zjištění		neuveďeno	neuveďeno	0	0	0

Tabulka č. 3 obsahuje informace společnosti ČD Cargo o průměrných evidenčních počtech zaměstnanců, o počtech zkoušek na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek, o počtech pozitivních zjištění, o průměrných počtech zkoušek na zaměstnance, % negativních zkoušek, o četnosti pozitivních zkoušek („jedna z“) a relativních počtech pozitivních zjištění přepočítaných na 10 tisíc provedených zkoušek za roky 2008, 2009, 2010, 2011 a 2012.

Z tabulky č. 3 vyplývá, že se ve společnosti ČD Cargo postupně snižoval počet zaměstnanců. Každý rok se zvýšil průměrný počet namátkových zkoušek na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek na zaměstnance. Nejvyššího procenta negativních zkoušek bylo dosaženo v roce 2012, kdy bylo v organizaci zaměstnáno nejméně zaměstnanců a vedoucí zaměstnanci provedli největší počet namátkových zkoušek na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek.

Tabulka č. 3: ČD Cargo informace o počtech zaměstnanců, počtech provedených zkoušek na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek, počtech pozitivních zjištění, průměrných počtech zkoušek na zaměstnance, % negativních zkoušek, četnost pozitivních zkoušek „jedna z“, relativní počet pozitivních zjištění přepočítaný na 10 tis. provedených zkoušek

ČD Cargo	Rok	2008	2009	2010	2011	2012
	počet zaměstnanců	11394	10378	9573	9207	8910
Alkohol	počet zkoušek	44074	48934	53599	56696	59057
	počet pozitivních zjištění	10	19	7	7	4
	průměrný počet zkoušek na zaměstnance	3,87	4,72	5,6	6,16	6,63
	% negativních zkoušek	99,9773	99,9612	99,9869	99,9876	99,9932
	četnost pozitivních zkoušek ("jedna z")	4407,4	2575,5	7657	8099,4	14764,3
	relativní počet pozitivních zjištění	2,27	3,88	1,31	1,23	0,68
	jiné návykové látky	počet zkoušek	neuveďeno	neuveďeno	neuveďeno	neuveďeno
počet pozitivních zjištění		neuveďeno	neuveďeno	neuveďeno	neuveďeno	neuveďeno

Tabulka č. 4 obsahuje informace společnosti SŽDC o průměrných evidenčních počtech zaměstnanců, o počtech zkoušek na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek, o počtech pozitivních zjištění, o průměrných počtech zkoušek na zaměstnance, % negativních zkoušek, o četnosti pozitivních zkoušek („jedna z“) a relativních počtech pozitivních zjištění přepočítaných na 10 tisíc provedených zkoušek za roky 2008, 2009, 2010, 2011 a 2012.

Z tabulky č. 4 vyplývá, že v SŽDC se s výjimkou roku 2010 zvyšoval počet zaměstnanců. Od roku 2009 se postupně zvyšoval počet namátkových zkoušek na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek. Nejvyššího % negativních zkoušek bylo dosaženo v roce 2009, kdy vedoucí zaměstnanci provedli nejnižší průměrný počet namátkových zkoušek na zaměstnance.

Tabulka č. 4: SŽDC informace o počtech zaměstnanců, počtech provedených zkoušek na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek, počtech pozitivních zjištění, průměrných počtech zkoušek na zaměstnance, % negativních zkoušek, četnost pozitivních zkoušek „jedna z“, počet pozitivních zjištění přepočítaný na 10 tis. provedených zkoušek

SŽDC	Rok	2008	2009	2010	2011	2012
		počet zaměstnanců	5565	10129	9423	11588
Alkohol	počet zkoušek	20579	18127	19506	45946	92264
	počet pozitivních zjištění	2	1	3	3	10
	průměrný počet zkoušek na zaměstnance	3,7	1,79	2,07	3,96	5,31
	% negativních zkoušek	99,9903	99,9944	99,9846	99,9935	99,9892
	četnost pozitivních zkoušek ("jedna z")	10289,5	18127	6502	15315	92264
	relativní počet pozitivních zjištění	0,97	0,55	1,54	0,65	1,08
jiné návykové látky	počet zkoušek	neuveďeno	neuveďeno	neuveďeno	3	5
	počet pozitivních zjištění	neuveďeno	neuveďeno	neuveďeno	0	0

4.6.2 Porovnání výsledků společností ČD, ČD Cargo a SŽDC

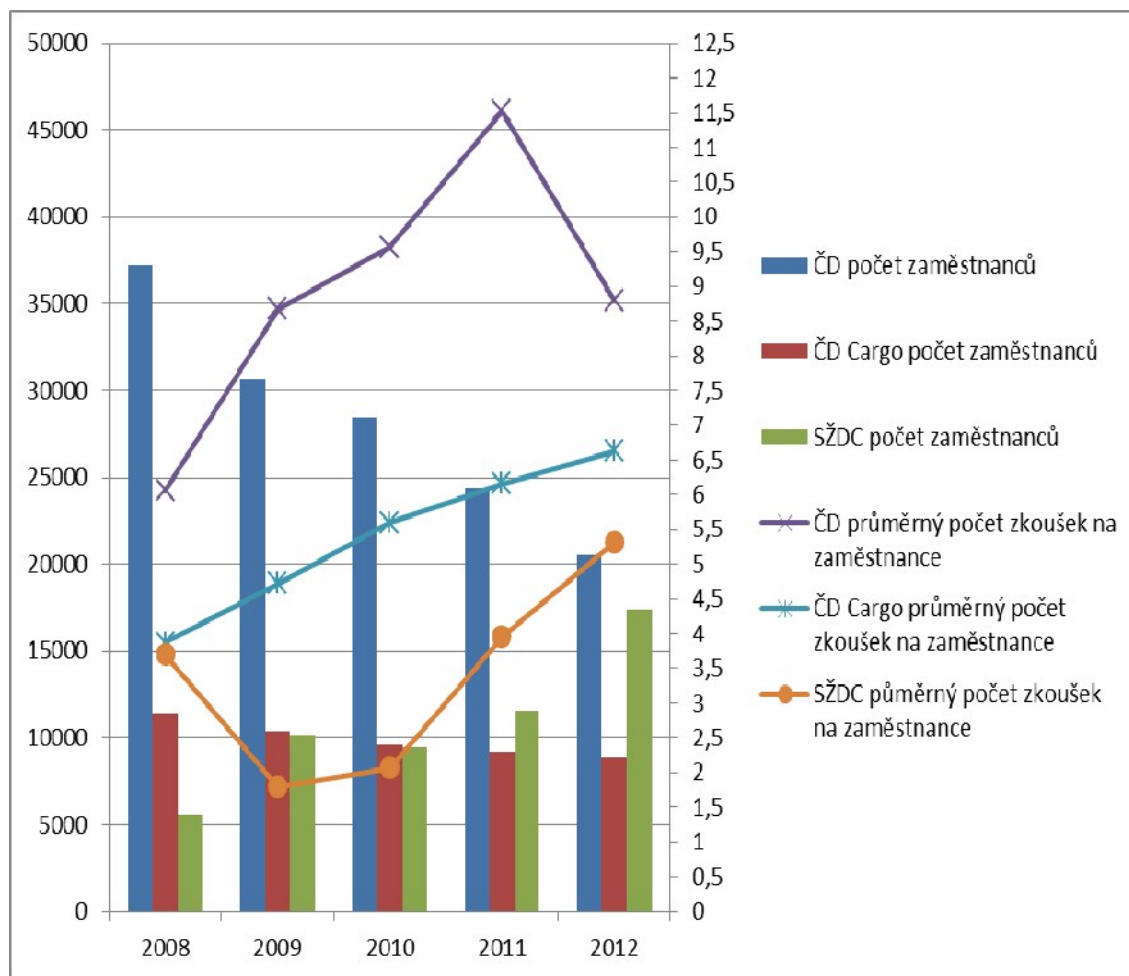
Graf č. 1 ukazuje vývoj počtu zaměstnanců ve společnostech zahrnutých do této práce a vývoj průměrného počtu provedených namátkových zkoušek na zaměstnance na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek při výkonu povolání v období let 2008 - 2012.

Ve společnosti ČD klesl průměrný přepočtený počet zaměstnanců z 37 198 v roce 2008 na 20 536 zaměstnanců v roce 2012. Průměrný počet provedených zkoušek na zaměstnance se zvyšoval z 6,06 v roce 2008 až na 11,52 namátkových zkoušek provedených průměrně na zaměstnance v roce 2011, v roce 2012 bylo provedeno průměrně na jednoho zaměstnance 8,80 namátkových zkoušek na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek.

Ve společnosti ČD Cargo klesl průměrný přepočtený počet zaměstnanců z 11 394 v roce 2008 na 8910 v roce 2012. Průměrný počet namátkových zkoušek na jednoho zaměstnance rostl z 3,87 v roce 2008 až na 6,63 zkoušky na zaměstnance v roce 2012.

V organizaci SŽDC rostl průměrný přepočtený počet zaměstnanců z 5 565 v roce 2008 až na 17 380 zaměstnanců v roce 2012. V roce 2008 bylo provedeno průměrně 3,7 zkoušky na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek na zaměstnance. Od roku 2009 stoupal průměrný počet provedených namátkových zkoušek na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek až na 5,31 zkoušky v roce 2012.

Graf č. 1: porovnání počtu zaměstnanců a průměrného počtu namátkových zkoušek na přítomnost alkoholu na zaměstnance v letech 2008 – 2012 mezi ČD, ČD Cargo a SŽDC

Graf č. 2 ukazuje vývoj průměrného počtu provedených namátkových zkoušek na zaměstnance a vývoj relativního počtu pozitivních zjištění přepočítaných na deset tisíc provedených zkoušek.

Ve společnosti ČD stoupal od roku 2008 průměrný počet namátkových zkoušek na zaměstnance z 6,06 provedených zkoušek v roce 2008, až na 11,52 zkoušek v roce 2011. V roce 2012 bylo provedeno 8,80 zkoušek.

Zároveň v této společnosti docházelo ke kolísání relativního počtu zkoušek s pozitivním výsledkem. V roce 2008 měl relativní počet zkoušek s pozitivním výsledkem hodnotu 1,02, v roce 2009 se jeho hodnota snížila na 0,38, v roce 2010 se jeho hodnota zvýšila na 0,73 a po té dva roky klesala až na hodnotu 0,33.

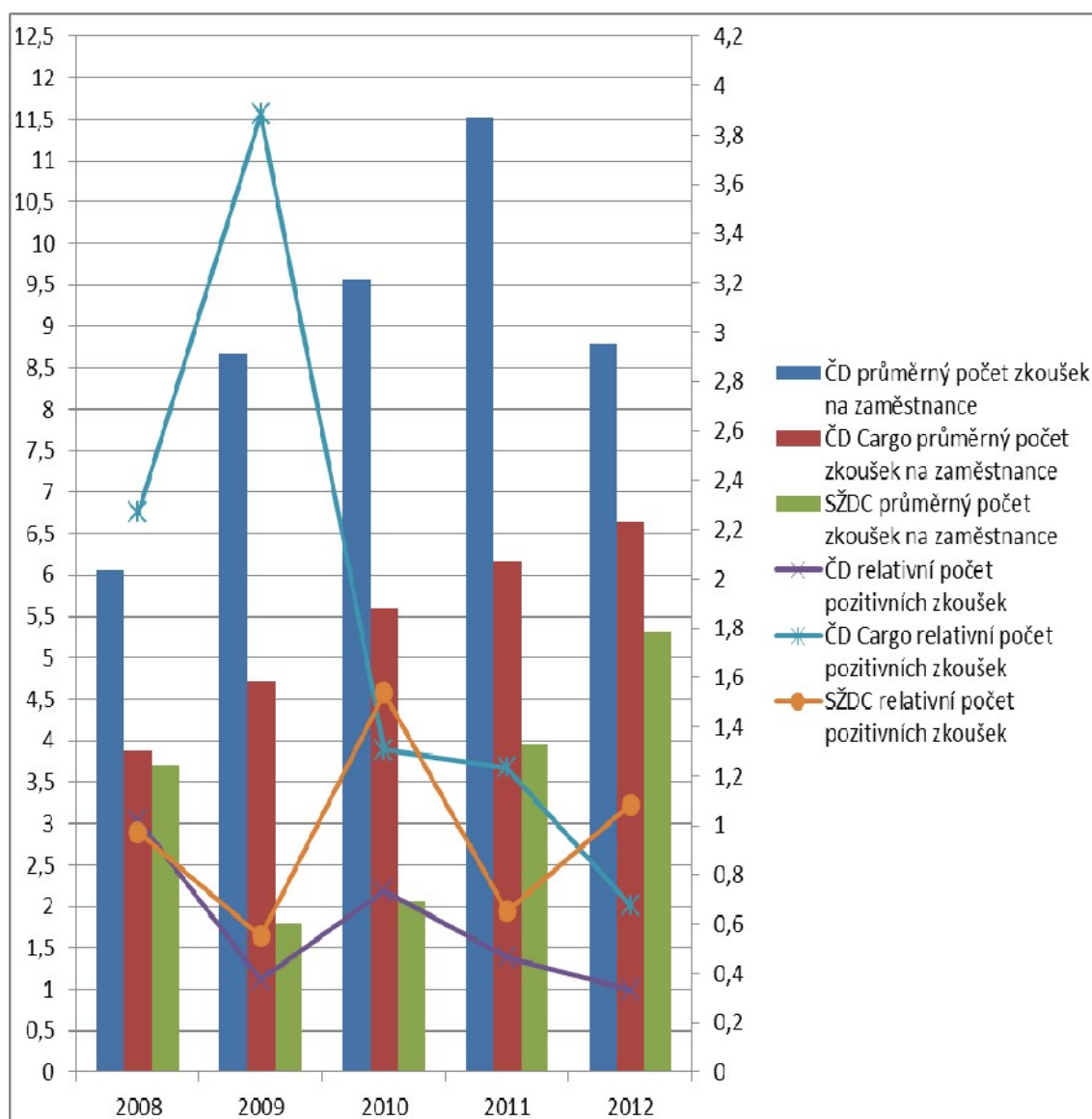
Ve společnosti ČD Cargo stoupal průměrný počet provedených namátkových zkoušek na zaměstnance z 3,87 v roce 2008 až na 6,63 v roce 2012.

Relativní počet zkoušek s pozitivním výsledkem byl v roce 2008 2,27. Od roku 2009, kdy měl hodnotu 3,88, až roku 2012 jeho hodnota klesala až na 0,68.

V organizaci SŽDC byl v roce 2008 proveden průměrný počet zkoušek na zaměstnance 3,7. Od roku 2009, kdy bylo provedeno 1,79 namátkových zkoušek na zaměstnance, jejich počet stoupal až do roku 2012, kdy bylo provedeno 5,31 zkoušek.

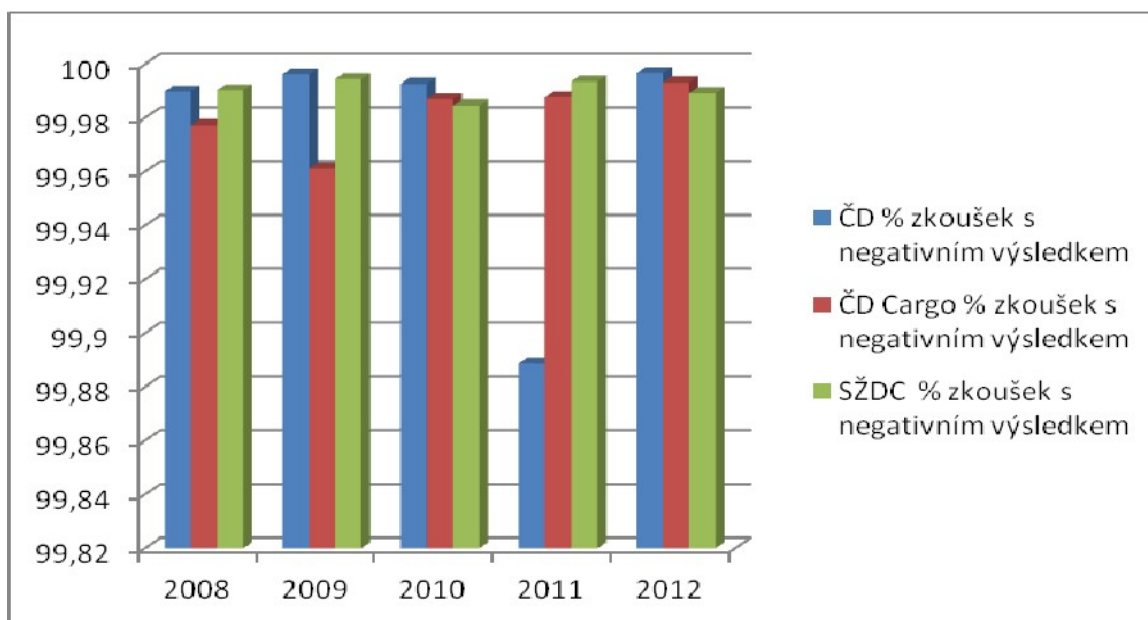
Relativní počet pozitivních zkoušek v letech 2008 - 2012 kolísal. V roce 2008 měl hodnotu 0,97, v roce 2009 klesl na 0,55, v roce 2010 vzrostl na 1,54, v roce 2011 klesl na 0,65, v roce 2012 vzrostl na 1,08.

Graf č. 2 porovnání průměrných počtů namátkových zkoušek na přítomnost alkoholu na zaměstnance a relativního počtu pozitivních zkoušek v letech 2008 – 2012 mezi ČD, ČD Cargo a SŽDC

Graf č. 3 zobrazuje vývoj procenta negativních zjištění při testování zaměstnanců ČD, ČD Cargo a SŽDC na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek v letech 2008 – 2012. Všechny uvedené výsledky jsou v rozpětí 99,88 – 99,99 procenta.

Graf č. 3: Procento namátkových zkoušek na přítomnost alkoholu s negativním výsledkem v letech 2008 – 2012 v ČD, ČD Cargo, a SŽDC

Preventivní opatření zavedená pro zajištění bezpečnosti na železnici v České republice vycházejí z platných právních norem našeho státu.

V době, na kterou je zaměřena tato práce mají v oblasti kontroly dodržování zákazu užívání alkoholu a jiných návykových látek všechny tři společnosti zpracovaný metodický pokyn ve formě rozkazu nebo opatření generálního ředitele společnosti vycházející z platných zákonů České republiky, jehož součástí je popsání postupu při testování na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek. ČD vydaly „Opatření GŘ ČD k dodržování zákazu požívání alkoholických nápojů a jiných návykových látek“ v roce 2010. Součástí metodického pokynu je příloha: „Základní informace o jiných návykových látkách“. ČD Cargo vydalo dokument „Směrnice BOZP“. Dodržování zákazu užívání alkoholu a jiných návykových látek je věnována kapitola této směrnice. SŽDC vydala dokument: „Pokyn generálního ředitele č.3/2011“, který obsahuje opatření k dodržování zákazu požívání alkoholických nápojů a jiných návykových látek v roce 2011. Jeho součástí však není příloha popisující jiné návykové látky.

Zároveň má každá společnost tuto oblast ošetřenou v pracovním řádu a v předpise zabývajícím se bezpečností a ochranou zdraví při práci.

Všichni zaměstnanci jsou prokazatelně seznámeni s obsahem těchto dokumentů.

Nový zaměstnanec před přijetím do pracovního poměru musí absolvovat lékařskou prohlídku a psychologické vyšetření, které se mimo jiné zaměřuje rovněž na případné užívání návykových látek.

Kontrolní činností odborně způsobilých zaměstnanců je prověřováno dodržování zákazu užívání alkoholu a jiných návykových látek při výkonu povolání.

Dechové testy na přítomnost alkoholu ve vydechovaném vzduchu jsou prováděny namátkově. Testy na přítomnost jiných návykových látek (nealkoholových drog) jsou prováděny pouze v případech, kdy existuje podezření, že zaměstnanec je pod vlivem jiné návykové látky.

V případě pozitivního orientačního testu na přítomnost alkoholu ve vydechovaném vzduchu provedeného zaměstnancem společnosti je tento test za 20 minut opakován. V případě, že i opakovaný test je pozitivní, je zaměstnanec transportován do zdravotnického zařízení k provedení testu z krve (Protokol o lékařském vyšetření při ovlivnění alkoholem viz příloha č. 8).

Testy na přítomnost jiných návykových látek jsou prováděny ze slin (ČD a SŽDC). Společnost ČD Cargo v době, na kterou je zaměřena tato práce při podezření na ovlivnění jinou návykovou látkou než alkoholem nechávala zaměstnance vyšetřit ve zdravotnickém zařízení bez předchozího orientačního testu provedeného zaměstnancem společnosti (Protokol o lékařském vyšetření při ovlivnění jinou návykovou látkou než alkoholem viz příloha č. 9).

Kontrolováno je také dodržování zákazu kouření, zvláště na pracovištích, kde pracují zároveň nekuřáci.

Testování je prováděno kdykoli v průběhu pracovní směny, která je přesně stanovená plánem směn. Na všech pracovištích je plán turnusu. V tomto dokumentu je uvedeno, kolik zaměstnanců pracuje na pracovišti, čas ve kterém je pracoviště obsazeno a počátek a konec pracovní směny. Každému zaměstnanci s nerovnoměrně rozloženou pracovní dobou vydává zaměstnavatel v souladu se zák. č. 262/2006 Sb. zákoník práce, v platném znění, NV č. 589/2006 Sb., kterým se stanoví odchylná úprava pracovní doby a doby odpočinku zaměstnanců v dopravě, v platném znění, NV č. 182/2007 Sb., o odchylné úpravě pracovní doby a doby odpočinku členů jednotky hasičského záchranného sboru podniku, v platném znění a platnou podnikovou kolektivní smlouvou plán směn na vyrovnávací období. Vedoucí zaměstnanci mají ve své pracovní náplni uvedeno kontrolování výkonu služby podřízených zaměstnanců. Součástí každé kontroly prováděné vedoucím zaměstnancem je dechový test na přítomnost alkoholu ve vydechaném vzduchu. Výsledek testu spolu se záznamem o čase provedení testu je zaznamenáván do Záznamníku provedených zkoušek na přítomnost alkoholu. Každá kontrola provedená odborně způsobilým zaměstnancem je zároveň zaevidována do elektronického systému. Výsledky jsou shromažďovány a vyhodnocovány v rámci organizačních jednotek. Generální ředitelství vydává výročně Zprávu o stavu BOZP, jejíž součástí jsou výsledky testování na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek.

Při analyzování zpráv BOZP tak, jak vznikaly v čase, není zprvu patrné, že výsledky uváděné jako výsledky testování na alkohol a jiné návykové látky obsahují pouze výsledky testování na přítomnost alkoholu.

Poprvé v roce 2010 se ve Zprávě BOZP společnosti ČD objevuje odděleně údaj o počtu provedených zkoušek na přítomnost drog (přesto, že náš právní systém nezná pojem „droga“). V roce 2010 bylo provedeno 28 zkoušek na přítomnost drog, v roce 2011 bylo provedeno 33 zkoušek na přítomnost drog a v roce 2012 bylo provedeno 30 zkoušek na přítomnost drog. Všechny zkoušky měly negativní výsledek.

Organizace SŽDC uvádí poprvé odděleně informace o počtech testů na drogy (přesto, že náš právní systém nezná pojem „droga“) v roce 2011, kdy byly provedeny 2 testy, v roce 2012 bylo provedeno 5 testů. Ve všech případech s negativním výsledkem.

Společnost ČD Cargo v době, na kterou je zaměřena tato práce neuvedla oddělené počty zkoušek na jiné návykové látky. (První zmínka o provedených testech na jiné návykové látky je ve Zprávě BOZP za rok 2013 – dva provedené testy s negativním výsledkem.)

Z porovnání počtu provedených testů na přítomnost drog a počtu mimořádných událostí v letech 2008 – 2012 je patrné, že při vzniku mimořádné události nedocházelo k provedení testů na přítomnost jiných návykových látek.

Zásadními rozdíly mezi opatřeními uplatňovanými na železnici v naší republice a opatřeními doporučenými UIC jsou:

- metodické dokumenty obsahují téměř všechny informace, které doporučuje UIC. Chybí však např. seznam látek, na které probíhá testování.
- školení zaměstnanců – v současné době neprobíhá školení zaměstnanců o návykových látkách a s nimi spojených rizicích – všechny tři společnosti se opírají o zákoník práce, který zakazuje výkon povolání pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky
- testování
 - na přítomnost alkoholu při výkonu povolání testování probíhá, na jiné návykové látky minimálně
 - na přítomnost jiných návykových látek je test prováděn ze slin, UIC doporučuje testy z moči
 - neprobíhá testování na jiné NL po každé mimořádné události
 - neprobíhá testování „po léčbě“ – společnosti zařazené do této bakalářské práce nemají zaměstnance, kteří se vrátili z léčby, a je pro ně nastaven přísný bezpečnostní režim
- zaměstnanec v léčbě - dle MKN-10 patří poruchy způsobené užíváním psychoaktivních látek mezi nemoci. Pokud se zaměstnanec sám přihlásí s informací, že má problém s NL a nastupuje do stavu dočasně práce neschopných, mělo by na něj být pohlíženo jako na nemocného. Po řádném dokončení léčby by měla být dodržována preventivní opatření dle doporučení UIC – kontroly dodržování abstinence zaměstnancem.

Aktuálně uplatňovaná opatření v oblasti dodržování zákazu užívání alkoholu při výkonu povolání se jeví jako úspěšná.

Vzhledem k tomu, že se podle „Výroční zprávy za rok 2012 Stav drogové problematiky v Evropě“ vydané EMCDDA (2013) řadí Česká republika spolu s Itálií mezi státy s nejvyšší prevalencí užívání konopí v obecné populaci v posledním roce a v posledním měsíci v kategoriích 15 - 34 a 15 – 64 let (tedy v produktivním věku) předpokládám, že pokud v České republice budou zavedena obdobná opatření jako v Itálii, budou i výsledky testování podobné.

5 Závěr

Kontrola dodržování zákazu užívání alkoholu při výkonu povolání má v železniční dopravě v České republice dlouholetou tradici. Z výsledků testování na přítomnost alkoholu při výkonu povolání uvedených v této bakalářské práci lze usuzovat, že opatření zavedená akciovými společnostmi ČD a ČD Cargo, a státní organizací SŽDC se jeví jako účinná.

Vzhledem ke skutečnosti, že prioritou v železničním provozu je bezpečnost, doporučuji inspirovat se železniční společností z Itálie, která již implementovala doporučení UIC v oblasti snižování bezpečnostních rizik vyplývajících z užívání alkoholu, drog a/nebo psychoaktivních léků a přiměřeně upravit opatření prováděná v oblasti zákazu užívání jiných návykových látek.

Navrhuji v první fázi zavedení preventivního opatření formou proškolení o návykových látkách jako součást BOZP pro všechny zaměstnance pracující v železničním provozu. Zároveň vytvoření sítě kontaktů na adiktologické služby v celé republice tak, aby bylo možné zkontaktovat zaměstnance individuálně s adiktologickými službami v místě jejich bydliště. Informování zaměstnanců o možnosti řešení problémů s legálními i nelegálními návykovými látkami může zaměstnavateli přinést nezvyšování nákladů na výškolení nových pracovníků v případě, že bude postupovat dle zák. č. 262/2006 Sb., §52 písm. g) u zaměstnanců, jejichž testy na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek budou pozitivní.

Namátkové testování na přítomnost alkoholu se jeví jako účinné, proto navrhuji zavést ve druhé fázi pouze namátkové testování na přítomnost jiných návykových látek (s ohledem na finanční náročnost navrhovaného opatření) oproti doporučení UIC, která doporučuje namátkové i pravidelné testování. V případě vzniku mimořádné události otestovat vždy. Zároveň doporučuji v metodickém pokynu ošetřit „namátkovost“ testování tak, aby bylo v rámci kalendářního roku zaručeno otestování všech zaměstnanců, kteří pracují v profesích přímo ovlivňujících bezpečnost železničního provozu.

Při zavádění doporučení UIC v oblasti snižování bezpečnostních rizik v souvislosti s užíváním alkoholu, drog a/nebo psychoaktivních léků pro účely bezpečného provozu na železnici v Evropě by z pohledu zaměstnavatele měl zůstat vždy jedním z důvodů, proč tato opatření zavedeme, zaměstnanec jako člověk. Člověk, který má mít dost informací na to, aby se mohl rozhodnout, zda a jak bude užívat návykové látky, aby nepoškozoval své zdraví a neohrožoval sociální status svůj ani své rodiny. Zaměstnanci na železnici jsou často lidé z rodin, které pracují na železnici po generace. Proto před zavedením nových opatření doporučuji vyvolat odbornou diskusi, jejímž výsledkem budou opatření beroucí v úvahu podmínky na železnici v Čechách.

Odkazy a použitá literatura:

Čechová, A. (2014). 175 let železnice: Stavba tratí je náročným inženýrským dílem. *Moje železnice, 2014 (červenec - srpen)*. Str. 5

České dráhy, akciová společnost (2010): *Opatření GŘ ČD k dodržování zákazu požívání alkoholických nápojů a jiných návykových látek*. Praha: ČD, a. s., 2010

České dráhy, akciová společnost: *Výroční zpráva skupiny České dráhy za rok 2008*. Praha: ČD, a. s., 2009.

České dráhy, akciová společnost: *Výroční zpráva skupiny České dráhy za rok 2009*. Praha: ČD, a. s., 2010.

České dráhy, akciová společnost: *Výroční zpráva skupiny České dráhy za rok 2010*. Praha: ČD, a. s., 2011.

České dráhy, akciová společnost: *Výroční zpráva skupiny České dráhy za rok 2011*. Praha: ČD, a. s., 2012.

České dráhy, akciová společnost: *Výroční zpráva skupiny České dráhy za rok 2012*. Praha: ČD, a. s., 2013.

Československé státní dráhy: *Obecná ustanovení a základní pravidla úrazové zábrany*. Havlíčkův Brod: Tiskárna Fr. Riedl n. p., uloženo v SOA v Plzni, pracoviště Klášter

ČD Cargo, akciová společnost: *Směrnice BOZP*. Praha: ČD Cargo, a.s., 2008. Str. 14 – 16.

ČD Cargo, akciová společnost: *Výroční zpráva 2008*. Praha: ČD Cargo, a.s., 2009.

ČD Cargo, akciová společnost: *Výroční zpráva 2009*. Praha: ČD Cargo, a.s., 2010.

ČD Cargo, akciová společnost: *Výroční zpráva 2010*. Praha: ČD Cargo, a.s., 2011.

ČD Cargo, akciová společnost: *Výroční zpráva 2011*. Praha: ČD Cargo, a.s., 2012.

ČD Cargo, akciová společnost: *Výroční zpráva 2012*. Praha: ČD Cargo, a.s., 2013.

ČD Cargo, akciová společnost: *Zpráva o stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v ČD Cargo, a.s., za rok 2008*. Praha: ČD Cargo, a.s., 2009.

ČD Cargo, akciová společnost: *Zpráva o stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v ČD Cargo, a.s., za rok 2009*. Praha: ČD Cargo, a.s., 2010.

ČD Cargo, akciová společnost: *Zpráva o stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v ČD Cargo, a.s., za rok 2010*. Praha: ČD Cargo, a.s., 2011.

ČD Cargo, akciová společnost: *Zpráva o stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v ČD Cargo, a.s., za rok 2011*. Praha: ČD Cargo, a.s., 2012.

ČD Cargo, akciová společnost: *Zpráva o stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v ČD Cargo, a.s., za rok 2012*. Praha: ČD Cargo, a.s., 2013.

ČD Cargo, akciová společnost: *Zpráva o stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v ČD Cargo, a.s., za rok 201.*, Praha: ČD Cargo, a.s., 2014.

International Union of Railways (UIC): *Guidance on managing safety risks related to the Influence of Alcohol, Drugs and/or Psychoactive Medication*. Paris: Railway Technical Publications (ETF), 2012. Str. 25 - 42

International union of railway medical services (2012). *2012 UIMC Scientific Congress and General Assembly in Helsinki (Finland) from 19 – 21 September 2012*. (information published on 2 October 2012 in the UIC electronic newsletter "UIC eNews" Nr 311.) Dostupné z WWW: http://www.uic.org/com/article/2012-uimc-scientific-congress-and?page=thickbox_eneus staženo z internetu 10. 6. 2014

Koucký, P. (2007) ČD, a.s. – projekt „Outplacement pro velké podniky“ (PowerPoint prezentace) ČD, a.s. dostupné z WWW: http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCoQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.equal.cd.cz%2Fkonference%2Fprispevky%2Fkoucky.ppt&ei=0P03U7j3D-f_ygOEz4KIDQ&usg=AFQjCNF05xrQ0Tbx6hJ-MJPlbi_9xjz-mQ&bvm=bv.63808443,d.bGQ staženo z internetu 30. 03. 2014

Koucký, P. (2013). Podmínkou úspěchu SŽDC jsou kvalitní a kvalifikovaní lidé. *Moje železnice, 2013 (červen)*. Str. 1

MKN – 10: Mezinárodní klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů: desátá revize - aktualizovaná verze k 01. 04. 2014 dostupné z WWW: <http://www.uzis.cz/zpravy/upravena-verze-mkn-10>

EMCDDA (2013): *Výroční zpráva za rok 2012. Stav drogové problematiky v Evropě*. Dostupné z WWW: <http://www.emcdda.europa.eu/publications/annual-report/2012> staženo z internetu 21. 04. 2014

NV č. 589/2006 Sb., kterým se stanoví odchylná úprava pracovní doby a doby odpočinku zaměstnanců v dopravě. Dostupné z WWW: http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=nv589_2006 staženo z internetu 30. 06. 2014

NV č. 182/2007 Sb., o odchylné úpravě pracovní doby a doby odpočinku členů jednotky hasičského záchranného sboru podniku. Dostupné z WWW: http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=nv182_2007 staženo z internetu 30. 06. 2014

NV č. 41/2014 Sb., o stanovení jiných návykových látek a jejich limitních hodnot, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou. Dostupné z WWW: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-41> staženo z internetu 30. 06. 2014

Olecká, I., & Ivanová, K. (2010). *Metodologie vědecko-výzkumné činnosti*. Olomouc: Moravská vysoká škola Olomouc, o.p.s. Str. 27, dostupné z WWW: http://www.mvso.cz/data/upload/Projekty/41Metodologie_vedecko-vyzkumne_cinnosti.pdf staženo z internetu 30. 03. 2014

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/59/ES o vydávání osvědčení strojevodoucím obsluhujícím hnací vozidla a vlaky v železničním systému Společenství. Dostupné z WWW: <http://www.railian.com/smernice.html> staženo z internetu 15. 07. 2014

Směrnice Komise 2014/82/EU kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/59/ES, pokud jde o všeobecné odborné znalosti, zdravotní požadavky a požadavky týkající se licence. Dostupné z WWW: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.184.01.0011.01.CES staženo z internetu 15. 07. 2014

Správa sociálního zabezpečení (SSZ): *Příručka pro personální a platovou agendu*, dostupné z WWW: <http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=IPB072> staženo z internetu 12. 04. 2014

Schmied, Z., & Jakubka, J. (2013) *Zákoník práce 2013 – s výkladem*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2013. Str. 40 - 50

Správa železniční dopravní cesty, státní organizace: *Pracovní řád Správy železniční dopravní cesty, státní organizace*. Praha: SŽDC, s. o., 2011.

Správa železniční dopravní cesty, státní organizace: *Podniková kolektivní smlouva Správy železniční dopravní cesty, státní organizace na období let 2009 – 2013*. Praha: SŽDC, s. o., 2008.

Správa železniční dopravní cesty, státní organizace: *Pokyn generálního ředitele č.3/2011*. Praha: SŽDC, s. o., 2011.

Správa železniční dopravní cesty, státní organizace: *Prováděcí opatření k předpisu pro hlášení a šetření mimořádných událostí SŽDC Dp17-1 (prozatímní)*. Praha: SŽDC, s. o., 2008.

Správa železniční dopravní cesty, státní organizace: *Předpis pro hlášení a šetření mimořádných událostí SŽDC Dp17 (prozatímní)*. Praha: SŽDC, s. o., 2008.

Správa železniční dopravní cesty, státní organizace: *Výroční zpráva za rok 2008*. Praha: SŽDC, s. o., 2009.

Správa železniční dopravní cesty, státní organizace: *Výroční zpráva za rok 2009*. Praha: SŽDC, s. o., 2010.

Správa železniční dopravní cesty, státní organizace: *Výroční zpráva za rok 2010*. Praha: SŽDC, s. o., 2011.

Správa železniční dopravní cesty, státní organizace: *Výroční zpráva za rok 2011*. Praha: SŽDC, s. o., 2012.

- Správa železniční dopravní cesty, státní organizace: *Zpráva o stavu BOZP za rok 2008*. Praha: SŽDC, s. o., 2009.
- Správa železniční dopravní cesty, státní organizace: *Zpráva o stavu BOZP za rok 2009*. Praha: SŽDC, s. o., 2010.
- Správa železniční dopravní cesty, státní organizace: *Zpráva o stavu BOZP za rok 2010*. Praha: SŽDC, s. o., 2011.
- Správa železniční dopravní cesty, státní organizace: *Zpráva o stavu BOZP za rok 2011*. Praha: SŽDC, s. o., 2012.
- Šejvl, J. et al. (2007). *Vybrané kapitoly z adiktologie: fatální předávkování uživatelů nelegálních drog*. Praha: Univerzita Karlova v Praze – Nakladatelství Karolinum.
- Tuček, M., Pelclová, D., & Cikrt, M. (2005): *Pracovní lékařství pro praxi*. Příručka s doporučenými standardy. Praha: GRADA. Str. 272
- Úřední list, Ředitelství Státních drah v Plzni, číslo 50/VI, Plzeň 25. 10. 1924, uloženo v SOA v Plzni, pracoviště Klášter
- Úřední list, Ředitelství Státních drah v Plzni, číslo 32/VII, Plzeň 27. 06. 1925, uloženo v SOA v Plzni, pracoviště Klášter
- TÜV SÜD Czech (2014). *OHSAS 18001 - Certifikace systému managementu BOZP*. Dostupné z WWW: <http://www.tuv-sud.cz/cz-cz/cinnosti/audit-a-certifikace-systemu/ohsas-18001-certifikace-systemu-managementu-bezpecnosti-a-ochrany-zdravi-pri-praci> staženo z internetu 19. 06. 2014 OHSAS
- Zák. č. 165/1945 Sb., zákoník práce. Dostupné z WWW: <http://www.psp.cz/sqw/text/sbirka.sqw?cz=165&r=1945> staženo z internetu 30. 06. 2014
- Zák. č. 167/1998 Sb., o návykových látkách. Dostupné z WWW: http://www.mzcr.cz/dokumenty/zakon-c-sb_1965_1051_3.html staženo z internetu 30. 06. 2014
- Zák. č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z WWW: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=379&r=2005> staženo z internetu 30. 06. 2014

Přílohy

Seznam příloh:

- Příloha č. 1: Povolení k nakládání s daty společnosti ČD
- Příloha č. 2: Povolení k nakládání s daty společnosti ČD Cargo
- Příloha č. 3: Povolení k nakládání s daty organizace SŽDC
- Příloha č. 4: ÚŘEDNÍ LIST ŘEDITELSTVÍ STÁTNÍCH DRAH V PLZNI (1924)
- Příloha č. 5: ÚŘEDNÍ LIST ŘEDITELSTVÍ STÁTNÍCH DRAH V PLZNI (1925)
- Příloha č. 6: Stvrzenka (1925)
- Příloha č. 7: Obecná ustanovení a základní pravidla úrazové zábrany (1949)
- Příloha č. 8: Protokol o lékařském vyšetření při ovlivnění alkoholem
- Příloha č. 9: Protokol o lékařském vyšetření při ovlivnění jinou návykovou látkou než alkoholem